

פרק אלו מציאות

מהדורת תשפ"ד

בכניסתו מהו אומר

יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלקי אבותי
שתאיר עיני במאור תורתך ותצילני מכל
מכשול וטעות הן בדיני איסור והיתר הן
בדיני ממונות הן בהוראה הן בלימוד
שלא יארע דבר תקלה על ידי ולא אכשל בדבר
הלכה וישמחו בי חברי ולא אומר על טהור טמא ולא
על טמא טהור ולא על מותר אסור ולא על אסור
מותר ולא יכשלו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם
"גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" ומה
ששגיתי כבר העמידני על האמת, "ואל
תצל מפי דבר אמת עד מאד", "כי ה'
יתן חכמה מפיו דעת ותבונה".

בסייעתא

דשמיא

ביציאתו מהו אומר

מודה אני לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי
ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא
שמת חלקי מיושבי קרנות שאני משכים
והם משכימים אני משכים לדברי תורה
והם משכימים לדברים בטלים אני עמל
והם עמלים אני עמל ומקבל שכר והם
עמלים ואינם מקבלים שכר אני רץ והם
רצים לבאר שחת שנאמר "ואתה אלקים
תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה
לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך".

פסוקי השבת אבידה

פרשת משפטים (שמות כג)

ד. כִּי תִפְגַּע שׁוֹר אֲחִיךָ אוֹ חֲמֹרוֹ תֵּעָה, הָשִׁב תְּשִׁיבֵנּוּ לוֹ:

פרשת כי תצא (דברים כב)

א. לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר אֲחִיךָ אוֹ אֶת שִׁי נִדְחִים וְהִתְעַלְמָתָ מֵהֶם,
הָשִׁב תְּשִׁיבֵם לְאֲחִיךָ:

ב. וְאִם לֹא קָרֹב אֲחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יִדְעָתוּ, וְאִסַּפְתּוּ אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ
וְהָיָה עִמָּךְ עַד דֹּרֶשׁ אֲחִיךָ אֹתוֹ, וְהִשְׁבַּתוּ לוֹ:

ג. וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבִדַּת
אֲחִיךָ אֲשֶׁר תֹּאבֵד מִמֶּנּוּ וּמִצֵּאתָהּ, לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם:

עיקר הלימוד הוא התמידי והבלתי נפסק

הלימוד התמידי הוא סוד הקדושה, וזה שעושה תורתו קרעים קרעים, אסף רוח,
מן הראוי לחבל תחבולות, איך לקנות את התמדת הלימוד, ולהתפלל על זה תמיד.

(אגרות חזון איש אגרת ב')

בס"ד

בבא מציעא דף כ"א ע"א

הקדמה

המוצא אבידה שיש בה סימן, חייב מן התורה להשיבה לבעליה, ואם אינו יודע מי הוא הבעלים, הרי הוא חייב לשמרה ולהכריז עליה, כדי שיוכל להשיבה לבעליה. ואם אין בה סימן, אנו אומרים שנתייאשו הבעלים ממנה והוי הפקר, ולכן הרי היא של מוצאה. במשנתנו נלמד אלו מציאות הרי הן שלו, ובמשנה בדף כ"ד: נלמד אלו מציאות חייב להכריז.

מתנ"י אלו מציאות שלו, ואלו חייב להכריז

ומפרט התנא אלו מציאות שלו:

א. מצא פירות מפוזרין

ב. או מצא מעות מפוזרות

ג. או כריכות (עומרים קטנים) ברשות הרבים, האם הם שלו גם כשהיה בהן סימן בזמן שנאבדו (רש"י)

ומדוע (שם)

ד. ועיגולי דבילה (תאנים יבשים שנדרסו יחד בכלי עגול)

ה. ככרות של נחתום, ועל אלו ככרות כן חייב להכריז (רש"י)

סיכום דין מצא ככרות

ומדוע	האם הרי אלו שלו או שחייב להכריז	
(רש"י)		ככרות של נחתום
(שם)		ככרות של בעל הבית

ו. מחרוזות של דגים (דגים החרוזים בחוט)

ז. וחתיכות של בשר

ח. וגזי צמר (צמר גזי) הלקוחין ממדינתן, פרש "הלקוחין ממדינתן" (רש"י)

ועל אלו גזי צמר כן חייב להכריז (שם)

ט. ואניצי פשתן (פשתן מנופץ)

י. ולשונות של ארגמן, חתיכות צמר ארוכות בצורת לשון, צבועות בצבע ארגמן.

מדוע הצבע והצורה לא הוי סימן (רש"י)

בכל אלו האבידות, הדין הוא הרי אלו שלו, דברי ר' מאיר

במציאות הנ"ל האם יש בהן סימן (רש"י ד"ה מעות מפוזרות)

ומדוע זו סיבה ש"הרי אלו של"י (שם)

ר' יהודה אומר, כל שיש בו שינוי חייב להכריז, ומפרש כיצד, כגון מצא עגול של דבילה ובתוכו חרס, או שמצא כיכר

לחם ובתוכו מעות, חייב להכריז, ומה דעת ת"ק בזה

ר' שמעון בן אלעזר אומר, כל כלי אנפריא, אין חייב להכריז, בגמ' מפרש מה הם "כלי אנפריא" ומדוע אין חייב להכריז.

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"א

גמ' שנינו במשנתנו, "מצא פירות מפוזרין"

שואלת הגמ', וכמה נחשב מפוזרין שעליו אומרת המשנה "הרי אלו שלו"

האם השאלה היא על כמות הפירות או על גודל השטח שבו הם מפוזרים, או על שניהם

משיבה הגמ', אמר ר' יצחק, קב פירות, המפוזרים בארבע אמות

סיכום הדינים היוצאים מדברי ר' יצחק

האם הפירות הם שלו או לא	גודל השטח שהם מפוזרים בו	כמות הפירות
(רש"י)	בשלוש אמות	קב
	בחמש אמות	קב
	בארבע אמות	חצי קב
	בארבע אמות	קב וחצי

מקשה הגמ', שיעור זה של קב בארבע אמות היכי דמי, אי מיירי שהם נמצאים דרך נפילה, דהיינו שניכר שלא הונחו שם

מדעת, אלא נפלו, א"כ אפילו טובא נמי, יותר ממה (רש"י)

מה צריך להיות הדין גם בזה

ומדוע (שם)

ואי מיירי שהם נמצאים דרך הינוח, פרש "דרך הינוח"

א"כ אפילו בציר מהכי, פחות ממה נמי לא יטול אותם, מדוע (רש"י)

אמר רב עוקבא בר חמא לתרץ את הקושיא, במכנשתא דבי דרי עסקינן, והיינו, דפירות מפוזרין דמשנתנו לא איירי

שנאבדו או שהונחו, אלא בפירות שנשארו במקום שדשו אותם. (שים לב: ש"פירות" הכוונה לגרעיני תבואה - חטין).

באר "מכנשתא דבי דרי"

ולכן קב חטין בארבע אמות, דנפיש טרחייהו, איזו טירחה יש בזה (רש"י)

לא טרח איניש לקבצן, ולא הדר אתי ושקיל להו, אלא אפקורי מפקר להו, ולכן מה הדין

אבל בציר מהכי, פחות ממה (רש"י) שבזה האם יש פחות טרחה או יותר

טרח והדר אתי ושקיל להו, ולא מפקר להו, ולכן מה הדין

סיכום דין מצא פירות מפוזרין

ומדוע	האם המוצא יכול לזכות בהן		
		דרך נפילה (אפילו יותר מקב)	
		דרך הנוח (אפילו פחות מקב)	
שהנפיל לא יחזיר ויטרח לזר דבר דנפיש טרחייהו, ולא חשיבי		קב חטין בארבע אמות	במכנשתא דבי דרי
		קב חטין בפחות מארבע אמות	

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"א

הקדמה: הגמ' העמידה את משנתנו במכונשתא דבי דרי, ודוקא קב חיטים בארבע אמות הרי אלו שלו, והטעם שהם שלו, הוא משום שהבעלים לא יחזור ויטרח עבור דברים דנפיש טרחייהו וגם לא חשיבי. מסתפקת הגמ' האם עיקר הטעם שהבעלים מתייאשים הוא משום דנפיש טרחייהו, או משום דלא חשיבי, והנפק"מ היא לגבי ארבעה המקרים הבאים, שבהם יש רק אחד מהטעמים.

בעי רבי ירמיה - רבי ירמיה הסתפק בארבעה מקרים דלהלן:

ספק א': **חצי קב חטין**, המפוזרין **בשתי אמות, מהו**,

צדדי הספק: **קב בארבע אמות, טעמא מאי, שְׁמָה** _____

האם הוא **משום דנפיש טרחייהו** שטורח רב לקבצם, מפני שהם מפוזרין בשטח גדול

וא"כ **חצי קב בשתי אמות, כיון דלא נפיש טרחייהו**, מדוע אין טורח רב לקבצם _____

לא מפקר להו (לחטין), לפי צד זה למי הם שייכים _____

או דלמא (שמא) עיקר הטעם שהבעלים מפקירים קב בארבע אמות, הוא **משום דלא חשיבי**

מדוע אינם חשובים בעיניו _____

וחצי קב שהיא כמות קטנה יותר **בשתי אמות, כיון דלא חשיבי, ודאי מפקר להו**, לפי צד זה למי הם שייכים _____

ספק ב': **קביים** (שני קבים) המפוזרים **בשמנה אמות, מהו**

צדדי הספק: **קב בארבע אמות** הרי אלו שלו, **טעמא מאי** שהבעלים מפקיר אותם

האם הוא **משום דנפיש טרחייהו**, לְמָה יש הרבה טרחה _____

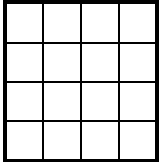
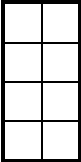
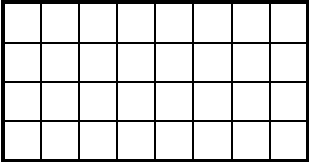
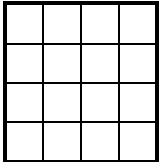
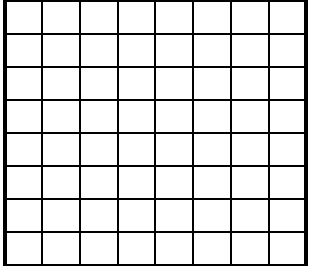
וכל שכן קביים המפוזרים **בשמונה אמות, כיוון דנפישא טרחייהו טפי**, יותר ממה _____

ולכן ודאי הבעלים **מפקר להו**, לפי צד זה למי הם שייכים _____

או דלמא עיקר הטעם שהבעלים מפקירים קב בארבע אמות, הוא **משום דלא חשיבי**

וקביים שזו כמות גדולה יותר **בשמונה אמות, כיון דחשיבי, לא מפקר להו**, לפי צד זה למי הם שייכים _____

שיטת התוס' בביאור ב' הספקות הראשונות של ר' ירמיה

בארבע אמות	בשתי אמות	בשמונה אמות	
			לפי מהלך א'
			לפי מהלך ב'

שאלות רשות:

לפי הבנת התוס' בקושיא, מה הכוונה "בשתי אמות" _____

מה מקשים תוס' על זה _____

מה תירוץ א' _____

לפי תירוץ ב' מה הכוונה "בשתי אמות" _____

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"א

ספק ג': קב שומשמן בארבע אמות, מהו

מה יש יותר טירחה לקבץ, חטין או שומשמן (רש"י) _____
ומדוע (שם) _____ ואלו מהם יקרים יותר (שם) _____

צדדי הספק: קב של חטין בארבע אמות הרי אלו שלו, טעמא מאי שהבעלים מפקירים אותם
האם עיקר הטעם הוא משום דלא חשיבי, ושומשמן כיון דחשיבי, לא מפקר להו, ולכן המוצא לא יטול אותם
או דלמא, עיקר הטעם הוא משום דנפיש טרחייהו לקבצם

וכל שכן במקרה של שומשמן, כיון דנפיש טרחייהו טפי, יותר ממה _____
ודאי הבעלים מפקר להו, ולכן הרי אלו שלו.

ספק ד': קב תמרי (תמרים) בארבע אמות או קב רמוני (רמונים) בארבע אמות, מהו

מה יש יותר טירחה לקבץ, תמרי ורמוני או חטין (רש"י) _____
והאם קב תמרי ורמוני הם "חשיבי" _____

צדדי הספק: קב של חטין בארבע אמות, טעמא מאי שהבעלים מפקירים אותם
האם עיקר הטעם הוא משום דלא חשיבי

ואם כן קב תמרי בארבע אמות או קב רמוני בארבע אמות נמי (גם כן), כיון דלא חשיבי, מפקר להו
או דלמא עיקר הטעם הוא משום דנפישא טרחייהו

וקב תמרי בארבע אמות וקב רמוני בארבע אמות, כיון דלא נפיש טרחייהו, לא מפקר להו

מאי מה הדין בד' ספיקות הללו

אומרת הגמ', תיקו תעמוד הבעיא במקומה, דהיינו שהבעיא לא נפשטה

סיכום הספיקות של ר' ירמיה

מה הצד לומר שהבעלים לא מפקירים אותם	מה הצד לומר שהבעלים מפקירים אותם	מה המקרה	
			ספק א'
			ספק ב'
			ספק ג'
			ספק ד'

סיכום צדדי הספיקות של רבי ירמיה

לפי זה מה יהיה הדין במקרה של				אם הטעם שקב בארבע אמות הרי אלו שלו
קב תמרי ורמוני בארבע אמות	קב שומשמן בארבע אמות	קביים בשמונה אמות	חצי קב בשתי אמות	
				הוא משום דנפיש טרחייהו
				הוא משום דלא חשיבי

בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

סוגית יאוש שלא מדעת

הקדמה:

הגמ' מביאה מחלוקת בענין "יאוש שלא מדעת", דהיינו שמצא אבידה קודם שידעו הבעלים שנאבדה מהם, ואילו היה יודעים ודאי היו מתייאשים, ונחלקו אביי ורבא, אם נחשב יאוש מיד כשנפל ממנו או דווקא לאחר שהתייאש.

איתמר (נאמר בבית המדרש של האמוראים), **יאוש שלא מדעת**

האם האבידה באה ליד המוצא, קודם שנתיאשו הבעלים או אח"כ _____
אביי אמר, שאפילו אם אח"כ יתיאשו הבעלים, **לא הוי יאוש**, ולכן למי שייכת האבידה _____
רבא אמר, **הוי יאוש** כבר מעכשיו, ולכן למי שייכת האבידה _____

מבאר הגמ' באלו מקרים אביי ורבא אינם חולקים ובאיזה מקרה נחלקו
בדבר (בחפץ) **שיש בו סימן, כולי עלמא** (בין אביי ובין רבא) **לא פליגי** (אינם חולקים) **דלא הוי יאוש**
ואף על גב דשמעיניה דמיאש לסוף (לאחר שנודע לו שנאבדה ממנו)

מה שמענו מהבעלים שמזה אנו יודעים שהתייאש (רש"י) _____
בכל זאת **לא הוי יאוש**, כלומר לא מהני מה שהבעלים מתיאשים לאחר שבאה האבידה ליד המוצא
והטעם הוא, משום **דכי אתא האבידה לידיה** של המוצא, **באיסורא הוא דאתא לידיה**
פרש "באיסורא הוא דאתא לידיה" (ריטב"א ד"ה אביי אמר) _____
וזה נחשב איסורא, כיון **דלכי ידע** הבעלים **דנפל מיניה, לא מיאש**, פירוש, שבשעה שנפל ממנו אינו עומד להתייאש
משום **דמימר אמר** המאבד, **סימנא אית לי בגויה, יהבנא סימנא ושקילנא ליה**

מקרה נוסף שבו אביי ורבא אינם חולקים
בחפץ שנשטף **בזוטו של ים**, "זוטו" לשון של גודל, דהיינו שהים גודל, **ובשלוליתו של נהר**, "שלולית" מלשון שְׁלָל - גִּזָּה
באר איך ים ונהר שוטפים דברים (רש"י) _____
אף על גב דאית ביה סימן, רחמנא שרייה (התורה התירתו), **כדבעינן למימר לקמן** (דף כ"ב ע"ב)
סכס, בזוטו של ים ובשלוליתו של נהר למי מותר לזכות באבידה _____
והאם זה גם אם האבידה באה לידו לפני יאוש (רש"י) _____
ומדוע _____

כי פליגי אביי ורבא, אם יאוש שלא מדעת הוי יאוש או לא, **בדבר שאין בו סימן**
אביי אמר, **לא הוי יאוש**, והטעם הוא, **דהא לא ידע דנפל מיניה** ועדיין לא התייאש ממנו
רבא אמר, **הוי יאוש**, והטעם הוא, כיון **דלכי ידע** (שכשידעו הבעלים) **דנפל מיניה, מיאש**, משום **דמימר אמר**, הרי
סימנא לית לי בגויה, לכן נחשב שמהשתא הוא דמיאש
"**מהשתא**" ממתי נחשב שהוא התייאש _____

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

סכס, בדבר שאין בו סימן :

מה הדין של אבידה כשבאה לידו לאחר יאוש _____
 ומה הדין אם באה לידו לפני יאוש : לפי אביי _____ לפי רבא _____
 ומה הדין לפי אביי אם באה לידו לפני ייאוש, ואח"כ התייאשו הבעלים _____
 והטעם שאינה שלו, כיון שבאיסורא אתא לידו, אינו מועיל מה שמתייאש אחר כך.
 מאחר ואביי אמר את דבריו באבידה שאין בה סימן, א"כ איך יוכלו הבעלים להוכיח שהאבידה היא שלהם
 (ריטב"א ד"ה איתמר) _____

סיכום דין אבידה שבאה ליד המוצא לפני יאוש

		לפי אביי	לפי רבא
בדבר שיש בו סימן	הדין		
	הטעם		
בזוטו של ים או בשלוליתו של נהר	הדין		
	הטעם		
בדבר שאינו בו סימן	הדין		
	הטעם		

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

(סימן, פמג"ש ממקגט"י ככסע"ז)

פמג"ש: **תא שמע** ממה ששנינו במשנתנו, "מצא **פירות מפוזרין** הרי אלו שלו"

הא לא ידע דנפל מיניה, פירוש, הרי יתכן שהמאבד לא ידע שנפלו ממנו, וא"כ עדיין לא התייאש מהפירות בשעה שבאו ליד המוצא, מה מוכיחה הגמ' מזה _____

דוחה הגמ', **הא אמר רב עוקבא בר חמא** (לעיל כ"א). **הכא** במשנתנו **במכנשתא דביזרי** (דבי דרי, גירסת הב"ח) **עסקינן, דאבידה מדעת היא**, באר "אבידה מדעת" (רש"י) _____

באר את הדיחוי _____

סכס, "פירות מפוזרין הרי אלו שלו" האם זה מדין יאוש או משום שהפקירן:

לפי הבנת הגמ' בראי' _____ לפי הדיחוי _____

פמג"ש: **תא שמע** ממה ששנינו בהמשך משנתנו, "מצא **מעות מפוזרות**, הרי אלו שלו"

אמאי "הרי אלו שלו", **הא** יתכן שהמאבד עדיין **לא ידע דנפל מיניה**, מה מוכיחה הגמ' מזה _____
באר את ההוכחה _____

דוחה הגמ', **התם** ב"מצא מעות מפוזרות", **נמי** אפשר לומר דהוי מדעת, **כדרי יצחק**, כמו שר' יצחק מפרש את הברייתא דלקמן, **דאמר ר' יצחק, אדם עשוי** (רגיל) **למשמש בכיסו בכל שעה ושעה** כדי לבדוק מעותיו

הכא נמי, אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה, איפה ג"כ אומרים כן _____
ולכן האם הבעלים התייאשו לפני שנמצאו המעות או אחרי כן (רש"י) _____

סכס "מצא מעות מפוזרות" האם אנו אומרים שהתייאש קודם שבא ליד המוצא או אחר כך

לפי הבנת הגמ' בראי' _____ לפי הדיחוי _____
ומדוע אנו אומרים כן _____

פמג"ש: **תא שמע** ממה ששנינו בהמשך משנתנו, "מצא **עיגולי דבילה וככרות של נחתום**, הרי אלו שלו"

ואמאי הרי אלו שלו, **הא לא ידע דנפל מיניה**, מוכח מזה שיאוש שלא מדעת הוי יאוש

דוחה הגמ', **התם** ב"עיגולי דבילה וככרות של נחתום" **נמי, אגב דיקירי** (כבדים) **מידע ידע בהו**

מי ידע _____ ומה הוא ידע _____
ולכן האם אנו אומרים שהתייאש קודם שבא ליד המוצא או אחר כך _____

פמג"ש: **תא שמע** מהמשך משנתנו, "**ולשונות של ארגמן**, הרי אלו שלו"

ואמאי, הא לא ידע דנפל מיניה, דוחה הגמ', **התם נמי, אגב דחשיבי משמושי ממשמש בהו**

וכדרי יצחק, שמה הוא אמר _____

סיכום הראיות ממשנתנו והדיחויים:

מה הגמ' רוצה להוכיח מהדינים דלהלן: א. "מצא פירות מפוזרים" ב. "מעות מפוזרות" ג. "עיגולי דבילה וככרות של נחתום" ד. "לשונות של ארגמן" _____

באר הראיות _____

איך דחתה הגמ' את הראי' מ"פירות מפוזרין" _____

את שלושת הראיות האחרונות דוחה הגמ', שבהם הבעלים יודע שנפל ממנו קודם שבא ליד המוצא.

מה הסיבה שהוא יודע:

ב"מעות מפוזרות" _____

ב"עיגולי דבילה וככרות של נחתום" _____

ב"לשונות של ארגמן" _____

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ממקט"י: **תא שמע** מברייטא, **המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות**, ובכל מקום שהרבים מצויין שם

הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן

וקשה לפי אביי, **והא לא ידע דנפל מיניה**, ואפילו הכי מה הדין _____

מה מוכיחה הגמ' מזה _____

דוחה הגמ', **אמר ר' יצחק, אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה**, באר הדיחוי _____

שאלת רשות: מדוע מקשה הגמ' מברייטא זו על אביי, והרי כבר הקשתה כן לעיל מ"מעות מפורזות" דמשנתנו

(תוס') _____

ממקט"י: **תא שמע** ממשנה במסכת פאה, **מאימתי כל אדם** (גם אלו שאינם עניים) **מותרים ליטול בלקט**

באר מה זה "לקט" _____

משילכו בה (בשדה זו) **הנמושות, ואמרינן** בביאור המשנה, **מאי נמושות**, פירוש, מי הם הנקראים "נמושות"

ואמר ר' יוחנן, שהם סבי דאזלי אתיגרא

ריש לקיש אמר, לקוטי בתר לקוטי

ביאור "נמושות"

מהו שורש של לשון "נמושות"	פרש	מי הם הנקראים "נמושות" כתוב בלשון הגמ'	
לפי ר' יוחנן			
(שם)	(רש"י)		
לפי ריש לקיש			
(רש"י)	(רש"י תענית)		

מדוע "משילכו בה הנמושות" סיבה שמותר לכל אדם (רש"י במסכת תענית) _____

הגמ' מבארת את הראי'

ואמאי מותרין כל אדם ליטול את הלקט, **נהי דעניים דהכא מיאשי**

מדוע הם מתייאשים (רש"י) _____

מכל מקום, **איכא עניים בדוכתא אחרייתא** (במקום אחר) **דלא מיאשי** עדיין

מדוע אינם מתייאשים (שם) _____

אלא צריכים לומר שהטעם שמותרין לכל אדם, הוא משום (שם) _____

מה מוכיחה הגמ' מזה _____

אמרי בני הישיבה, לתרץ את הקושיא, **כיון דאיכא עניים הכא** במקום הלקט

הלכך, **הנך** עניים שבמקום אחר **מעיקרא** (מתחילה) **איאוש מיאש** מן הלקט של מקום זה

ואמרי (העניים שבמקום אחר אומרים), **עניים דהתם** שבמקום הלקט **מלקטי ליה**, מלקטין את הכל

באר את הדיחוי _____

סכמ, האם העניים שבמקום אחר מתייאשים, רק לאחר שהלכו הנמושות, או אפילו כשיש עדיין לקט בשדה:

לפי הבנת הגמ' בראי' _____

לפי הדיחוי _____

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ממקגט"י: **תא שמע** ממשנה במסכת מעשרות, מצא **קציעות** (תאנים ששטחין להתייבש) **בדרך**, ואפילו אם מצאן **בצד שדה קציעות** (מקום ששטחין שם תאנים לייבשן), מה רואים מזה שהם **בצד שדה קציעות** (רש"י) _____
וכן תאנה (אילן של תאנים) **הנוטה לדרך ומצא תאנים תחתיה**, אותן הקציעות או התאנים **מותרות משום גזל**, מפני שהבעלים מתייאשים מהם, האם כשבאו הקציעות לידו כבר נתיאשו הבעלים (רש"י) _____
 וא"כ מדוע הם שלו (שם) _____ והאם זה כשיטת אביי או רבא (שם) _____
ופטורות מן המעשר, מדוע (רש"י) _____
 אבל **בזיתים ובחרובים** שנמצאו פירותיהם תחתיהם, **אסור** ליטלן לעצמו

סיכום המשנה

באלו פירות מיירי	האם המוצא יכול ליטלן לעצמו	מה רואים מזה לגבי הדין של יאוש שלא מדעת	והאם זה כשיטת אביי או כשיטת רבא
רישא			
סיפא			

אומרת הגמ', **בשלמא רישא לאביי לא קשיא**, מה היה אפשר להקשות עליו מהרישא _____
 וזה לא קשה משום שקציעות ותאנים כבר ידעו בהם הבעלים שנאבדו, ונתייאשו הטעם בקציעות, **אגב דחשיבי ממשמש בהו**, כלומר, בודק אחריהם ויודע שנאבדו
ותאנה נמי, מידע ידיע דנתרא (הדבר ידוע שדרך התאנה שפירותיה נושרים), ולכן האם הבעלים התייאשו קודם שבאו ליד המוצא או אח"כ _____
 סכס, מה הטעם שקציעות ותאנים מותרין (רש"י ד"ה בשלמא) _____
 מדוע הוי יאוש מדעת: בקציעות _____ בתאנים _____
אלא סיפא לרבא קשיא, דקתני בסיפא "בזיתים ובחרובים אסור"
 לפי הבנת הגמ' עתה, במה שונה זיתים וחרובים מתאנים (רש"י) _____
 ומדוע זו סיבה שהם אסורים (שם) _____
 וא"כ קשה לרבא שסובר דיאוש שלא מדעת הוי יאוש.
אמר רבי אבהו לתרץ הקושיא על רבא, שהטעם שזיתים וחרובים אסורים אינו מדין יאוש שלא מדעת, אלא משום **דשאני** (שונה) **זית** שאין הבעלים מתייאשים ממנו **הואיל וחזותו** (מראהו) **מוכיח עליו**, שְׁמָה (רש"י) _____
ואף על גב דנתרין זיתי (הזיתים נושרים), מ"מ לא מיאש, **דמידע ידיע** של מי הם, שהרי **דוכתא דאיניש איניש הוא**, שחזותו מוכיח עליו שנפל מאילן זה, איך הוא מוכיח עליו (תוס' בסוף ד"ה תאנה) _____
 סכס, מה הטעם שזיתים וחרובין אסורים משום גזל: _____
 לפי הבנת הגמ' בקושיא _____ לפי התירוץ _____
 מקשה הגמ', **אי הכי, שְׁמָה** _____
אפילו רישא דאיירי בתאנים, נמי, מה צריך להיות הדין _____
 ומדוע _____
אמר רב פפא לתרץ את הקושיא, שהטעם שתאנים מותרות משום גזל _____
 הוא משום **דתאנה עם נפילתה נמאסת** ולכן הבעלים מפקירים את הפירות שנשרו, אע"פ שחזותו מוכיח עליו.
 סיכום התירוץ, שגם בתאנים וגם בזיתים "חזותו מוכיח עליו", ואעפ"כ יש חילוק ביניהם: _____
 מדוע בתאנים מתייאשים _____
 ומדוע בזיתים וחרובים לא _____

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ממקלט: **תא שמע** מבריתא, **הגב שנטל** חפץ **מזה ונתן לזה**, פירוש, שגב מאדם אחד ונתן לאדם אחר

וכן גזלן שנטל מזה ונתן לזה, פירוש, שגזל מאדם אחד ונתן לאדם אחר

וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה, דהיינו שעלה על גדותיו ונטל חפץ מאדם אחד ונתנו אצל אחר

הדין הוא, **מה שנטל** הגב או הגזלן או הירדן, **נטל**, ומה שנתן נתן

לפי דברי הברייתא למי החפץ שיידן _____ והטעם שהוא שלו, מפני שהבעלים מתיישים ממנו

האם דין זה הוא רק בירדן או גם בשאר נהרות (רש"י) _____

א"כ מדוע נקט התנא "ירדן" (שם) _____

מקשה הגמ', **בשלמא גזלן וירדן** הרי אלו שלו, משום **דקא חזי להו** (שרואה את הגזלן והירדן), *ומיאש

מה הוא רואה _____

ולכן האם הבעלים כבר נתייאשו כשבא החפץ לרשות השני _____

אלא גב, מי קא חזי ליה הבעלים בשעה שגב, דנאמר **דמיאש** קודם שבא החפץ לרשות השני

מדוע בגזלן אנו אומרים שהבעלים יודעים שנגזל ממנו, ואילו בגב הבעלים אינם יודעים _____

על מי קשה _____

באר את הקושיא _____

כדי שלא יקשה על אביי, **תרגמה רב פפא** דמה ששנה בברייתא "גב", הכוונה **בלסטים מזוין** ולא בגב רגיל

באר מה זה "לסטים מזוין" (רש"י) _____

לפי"ז כשהחפץ בא ליד השני האם נודע לבעלים שנטלו ונתייאשו (שם) _____

מקשה הגמ', **אי הכי, שמה** _____

היינו גזלן, מדוע הוא כגזלן _____

ומה קשה אם הוא כגזלן _____

מתרצת הגמ', **תרי גווני גזלן** שיש שני סוגי גזלן

אלו הם א. _____ ב. _____

כיצד קורא התנא ל"לסטים מזוין" _____ ומדוע הוא נקרא כן (בבא קמא דף נז.) _____

סכס, לפי אביי באיזה "גב" מייירי:

לפי הבנת הגמ' בקושיא _____ לפי התירוץ של רב פפא _____

ביאור מדוע "הגב שנטל מזה ונתן לזה, מה שנטל נטל ומה שנתן נתן"

מדוע "מה שנטל נטל ומה שנתן נתן"	האם הבעלים מתיישים קודם שבא ליד השני או אח"כ	האם איירי בגב רגיל או בלסטים מזוין	
דיאלש שלא מדעת הו' יאוש			לפי רבא
משום שזא לידו לאחר יאוש שהרי ראה שניא מאן, ומתייאש			לפי אביי

סכס, **בגב רגיל** שנטל מזה ונתן לזה, האם אמרינן מה שנטל נטל ומה שנתן נתן:

לפי אביי _____ ומדוע _____

לפי רבא _____ ומדוע _____

*הערה: בירדן צריך לומר דמייירי שיכול להציל ע"י הדחק, שאם אין יכול להציל כלל, הרי זה שלו, אע"פ שלא נתייאשו הבעלים, משום דהוי כזוטו של ים.

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ממקט"י: **תא שמע** מבריתא, שטף נהר קוריו עציו ואבניו של אדם אחד, ונתנו בתוך שדה חבירו

הרי אלו שלו, של מי _____

והטעם שהם שלו, מפני שנתיאשו הבעלים קודם שבאו ליד המוצא

מדוע אנו אומרים שנתיאשו קודם שבאו ליד המוצא (רש"י) _____

באר מה זה "קול" _____

מדיוקת הגמ', **טעמא**, שמה _____

זה רק משום שיש לה קול, ולכן אנו יודעים **דנתיאשו הבעלים, הא סתמא**, באר "סתמא" (רש"י) _____

לא, מה לא (שם) _____

על מי הקושיא (שם) _____ שמה היה צריך להיות הדין לפי דבריו גם ב"סתמא" _____

ומדוע _____

סכס, "שטף נהר קוריו עציו ואבניו וכו' הרי אלו שלו, מפני שנתיאשו הבעלים"

לפי זה, מה הדין אם עדיין לא נודע לבעלים שנאבדו מהם :

לפי אביי _____ ומדוע _____

לפי רבא _____ ומדוע _____

מתרצת הגמ', **הכא במאי עסקינן, כשיכול להציל**, פירוש, שמה שאנו מדיוקים מהברייתא, הא סתמא, לא הוי של המוצא,

איירי באבידה שיש בה סימן, וכיון שכן, בעל האבידה יכול להציל את אבידתו ע"י הסימן, ולכן אינו מתייאש.

מקשה הגמ', **אי הכי, שמה** _____

אימא סיפא, דתני בסיפא של הברייתא, **אם היו הבעלים מרדפין אחריהם** (אחרי הקורות העצים והאבנים), **חייב**

להחזיר, דמה שהבעלים מרדפים הרי זה מוכיח שלא נתייאשו מהם

ואי מיירי **ביכולין להציל**, אם כן **מאי אריא מרדפין**, (למה נקט דחייב להחזיר דוקא במרדפין)

אפילו אין מרדפין נמי, מה צריך להיות הדין גם באין מרדפין _____

ומדוע (רש"י) _____

מתרצת הגמ', **הכא בברייתא במאי עסקינן, ביכולין להציל על ידי הדחק**

מה הכוונה "על ידי הדחק" (רש"י) _____

ולכן אם הבעלים **מרדפין** הרי זו הוכחה **שלא אייאש**, אבל אם **אין מרדפין** מוכח **שאיאוש מיאש**

מדוע "אין מרדפין" הוי הוכחה שהבעלים נתייאשו _____

סיכום הדינים היוצאים מהברייתא "שטף נהר וכו'" לפי רבא ודברי הגמ' עליה

		במרדפין אחריהם		באין מרדפין אחריהם	
כשאין הבעלים יכולים להציל כלל	הדין				
	והטעם				
כשיכולים להציל גם לאחר זמן	הדין				
	והטעם				
כשיכולים להציל רק על ידי הדחק	הדין				
	והטעם				

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

הקדמה

במסכת תרומות פרק א' משנה א' תנן "חמשה לא יתרמו, ואם תרמו, אין תרומתן תרומה" ואחד מאלו שאין תרומתן תרומה, "התורם את שאינו שלו" דהיינו התורם שלא ברשות בעלים, והברייתא שלפנינו מביאה מקרה שאע"פ שהפריש בלי ידיעת הבעלים, תרומתו תרומה.

ככסע"ז: תא שמע, מהא דתני בברייתא, **ביצד אמרו**, פירוש, באיזה מקרה אמרו חכמים

שהתורם תרומה **שלא מדעת** הבעלים, הוי **תרומתו תרומה**

הרי שירד לתוך שדה חבירו, וליקט פירות לצורך בעל הבית, **ותרם** מהם תרומה **שלא ברשות** הבעלים

הדין הוא, שאם בעל הבית **חושש משום גזל**, פירוש, שהוא מקפיד על ההפרשה, ומחשיב זאת למעשה גזילה

אין תרומתו תרומה, ואם לאו, תרומתו תרומה, באר "ואם לאו"

מבארית הברייתא, ומניין הוא יודע אם בעל הבית **חושש משום גזל ואם לאו**

הרי שבא בעל הבית ומצאו את התורם לאחר שתרם,

ואמר לו "כלך אצל יפות", פרש "כלך אצל יפות" (רש"י)

אזי, אם אכן **נמצאו פירות יפות מהן, תרומתו תרומה**, מדוע

ואם לאו, מה לא **אין תרומתו תרומה**, מדוע

ואם אחר שבא בעל הבית לא אמר לו כלום

אלא **ליקטו הבעלים** עוד פירות **והוסיפו עליהן** (על הפירות שהפריש)

בין כך ובין כך, פרש

תרומתו תרומה, מדוע

סיכום דין התורם שלא מדעת בעלים

מה היא כוונת הבעלים		ולכן האם תרומתו תרומה	
כשאמר לו "כלך אצל יפות"	ונמצאו יפות מהן		
	ולא נמצאו יפות מהן		
כשליקטו הבעלים והוסיפו עליהן			

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

מקשה הגמ', וכי נמצאו יפות מהן אכן תרומתו תרומה, אמאי, הרי בעידנא דתרם הא לא הוה ידע

מי לא ידע _____ ומה הוא לא ידע _____

ומדוע תרומתו תרומה (רש"י) _____

מה מוכיחה הגמ' מזה (שם) _____ ועל מי קשה _____

מתרצת הגמ', **תרגמה רבא אליבא דאביי**, פירוש, רבא פירש את הברייתא גם לפי דעת אביי

דהברייתא מיירי **דשויה** (בעה"ב את התורם) **שליח** להפריש תרומה עבורו, ולכן אין להוכיח ממקרה זה לגבי יאוש שלא מדעת

הכי נמי מסתברא, שְׁמָה _____

דאי סלקא דעתך דמיירי דלא שוויה שליח, א"כ יקשה מי הויא תרומתו תרומה, הא "אתם" **גם אתם** אמר

רחמנא (התורה), **לרבות שלוחכם**, פירוש, שדין שליחות בתרומה נלמד מהפסוק "כִּן תִּפְּרִימוּ גַם אֲתֶם", שהיה לו לכתוב "כן

תרימו אתם", וממה שכתב "גם אֲתֶם" בא ללמדנו שגם שליח יכול להפריש.

מה אתם, כשאתם מפרישים תרומה, הרי זה **לדעתכם**, אף **שלוחכם** יכול להפריש תרומה רק **לדעתכם**

מה האופן שהשליח "לדעתכם" (רש"י) _____

סכם, מאיזו מילה לומדים ששליח יכול להפריש תרומה _____

ומנין שהוא יכול לתרום רק לדעת הבעלים _____

ולכן אי אפשר לפרש "התורם שלא מדעת" כפשוטו, דהיינו שהפריש בלא ידיעת הבעלים

אלא על כרחך **הכא** בברייתא **במאי עסקינן**, כגון **דשויה** בעל הפירות **שליח ואמר ליה "זיל תרום"**

ולא אמר ליה "תרום מהני פירות", רצה לומר, שלא פירש מאלו פירות הוא רוצה שיתרום, מהיפות או מהבינונית

וסתמיה דבעל הבית כי תרום, מבינונית הוא תרום, ואזל איהו (השליח) **ותרם מיפות, ובא בעל הבית ומצאו ואמר**

ליה "כלך אצל יפות", שאז הדין הוא, שאם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה, ואם לאו אין תרומתו תרומה

לפי התירוף מה הפירוש "התורם שלא מדעת" _____

ביאור הברייתא לפי מה שפירש רבא אליבא דאביי:

האם הברייתא מיירי שהבעלים מינהו שליח או שהפריש מעצמו _____

האם הבעלים אמרו לו מאיזה סוג להפריש _____

מאיזה סוג פירות מפריש בעה"ב בדרך כלל _____ וממה הפריש השליח _____

מה אמר לו בעל הבית כשמצאו _____

ומה כוונתו לומר בזה: כשנמצאו יפות מהן _____ ולכן האם תרומתו תרומה _____

כשלא נמצאו _____ ולכן האם תרומתו תרומה _____

סכם, הא דתני בברייתא "התורם שלא מדעת וכו' תרומתו תרומה":

מדוע לפי ההו"א _____

מדוע לפי הביאור של רבא _____

סיכום האם אפשר להוכיח מהברייתא לגבי הדין של יאוש שלא מדעת

באר את הראי' /מדוע אין ראי'	האם אפשר להוכיח מהברייתא מה הדין ביאוש שלא מדעת	פרש "ותרם שלא ברשות"	האם מיירי שהבעלים עשו אותו שליח לתרום עבורם	
				לפי הבנת הגמ' בהו"א
				לפי הביאור של רבא

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

הגמ' מביאה מעשה שהבעלים אמר, היה לך לתת מהפירות היפים יותר, ודנה מה היתה כוונתו בזה.

אמימר ומר זוטרא ורב אשי, אקלעו לבוסתנא (נזדמנו לפרדס) **דמרי בר איסק**

אייתי *אריסיה (הפועל של מרי הביא) מהפרדס של מרי **תמרי ורמוני, ושדא קמיהו** (והניח לפניהם)

אמימר ורב אשי אכלי מהפירות, **ומר זוטרא לא אכיל**, מדוע לא אכל (רש"י)

אדהכי (בינתיים) **אתא מרי בר איסק, אשכחינהו**, (ופגש את החכמים כשהם אוכלים מן הפירות) **ואמר ליה לאריסיה,**

אמאי לא אייתית להו לרבנן מהנך שפירתא

פרש מה אמר מרי לאריס שלו

האם עכשיו מר זוטרא אכל

אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא, השתא, עכשיו שָׁמָּה

אמאי לא אכיל מר, והתניא, שאם אמר לו בעל הבית "כלך אצל יפות"

הדין הוא שאם **נמצאו יפות מהן, תרומתו תרומה**, כמו כן כאן, הרי מרי גילה דעתו שנוח לו במה שנתן לנו האריס

במה גילה דעתו

אמר להו מר זוטרא לאמימר ורב אשי, שמקרה זה אינו דומה לתרומה

שהרי **הכי אמר רבא, לא אמרו** חכמים, שאם בעל הבית אומר **"כלך אצל יפות"** הרי זו גילוי דעת שהוא מסכים עם מה

שעשה, **אלא לענין תרומה בלבד, משום דמצוה הוא, וניחא ליה** לבעלים

אבל הכא, אפשר לומר שבאמת מרי לא הסכים עם מה שנתן האריס את הפירות, ומה שאמר "אמאי לא אייתית להו לרבנן

מהנך שפירתא" זה רק **משום כסיפותא הוא דאמר הכי** (מפני הבושה אמר כן, דהיינו, שמרי מתבייש לומר בפניהם שאינו

מסכים לתת להם מהפירות היפים).

סכס, כשבא בעל הבית ואמר היה לך לתת מן היפות

מדוע	האם זה גילוי דעת שהבעלים מסכים עם מה שעשה	
		לענין תרומה
		במעשה דמרי בר איסק

סכס, מדוע לא אכל מר זוטרא מהפירות קודם שבא מרי

ומדוע חשש גם לאחר שבא ואמר "אמאי לא אייתית להו לרבנן מהנך שפירתא"

*אריס הוא אדם העובד בקרקע של חבירו, וכתשלום עבור עבודתו הוא מקבל חלק מהפירות שתוציא השדה, כפי מה שהתנו ביניהם.

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

דין הכשר אוכלין לקבלת טומאה

כתוב בפרשת שמיי (ויקרא יא - לח) "וְכִי יִתֵּן מַיִם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנְבִּלָתָם עָלָיו, טָמֵא הוּא לָכֶם"
מזה לומדים שאין אוכל מקבל טומאה אלא אם כן הוכשר לקבלת טומאה ע"י שבאו עליו תחילה
אחד משבעה המשקין, שהן: 1. יין, 2. דבש, 3. שמן, 4. חלב, 5. טל, 6. דם, 7. מים (וסימנך י"ד שח"ט ד"ם).
דין זה של "הכשר" הוא דוקא אם המשקה בא על האוכל ברצון הבעלים.

ככסע"ז: **תא שמע** מברייטא, **עודהו הטל עליהן**, על מה (רש"י)
ושמח, מי **ובמה שמח** (רש"י)
הרי זה ב"כ יתן הרי זה בכלל "וכי יתן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו, טמא הוא לכם"
ולכן האם הפירות הוכשרו לקבל טומאה או לא (רש"י)
אבל אם כבר **נגבו** הפירות, **מתי התייבשו** (רש"י)
אף על פי ששמח בעל הפירות, האם שמח קודם שנגבו או אחר שנגבו (רש"י)
אינו ב"כ יתן הפירות לא הוכשרו לקבל טומאה.
סכס, ירד טל על פירות ושמח הבעלים:
באיזה מקרה הוכשרו הפירות **ובאיזה לא**.
שואלת הגמ', **טעמא מאי**, שפמה
וכי **לאו משום דלא אמרינן כיון דאגלאי מילתא דהשתא ניחא ליה**, מעיקרא נמי ניחא ליה
באר מה לא אמרינן
וא"כ על מי קשה (רש"י) **שפמה צריך להיות הדין לפי דבריו**
מתרצת הגמ', דאין להקשות מדין הכשר לקבלת טומאה, משום **שאני התם** לגבי הכשר, **דכתיב "כי יתן"** ולא כתיב כי
יותן עם וא"ו, בא ללמדנו שאין הפירות מוכשרים לקבל טומאה **עד שיתן** הבעלים עליהן משקים, ולא שינתן מאליו
סכס, **"נגבו אע"פ ששמח, אינו בכי יותן"**, מה הטעם:
לפי הבנת הגמ' בקושיא
לפי התיורץ
מקשה הגמ', **אי הכי**, שפמה
אפילו **רישא נמי**, מה המקרה דתני ברישא
שפמה הדין בזה, לפי מה דתני בברייתא **ומה צריך להיות הדין בזה לפי הדיחוי**
ומדוע

מתרצת הגמ', **התם** ברישא, הטעם שהוכשרו הפירות לקבל טומאה, הוא **כדרב פפא**
דרב פפא רמי (הקשה סתירה), **כתיב** בפסוק **"כי יתן"** מים על זרע" (יתן' כתיב בלי וא"ו), משמע מזה, שההכשר לקבל
טומאה הוא דוקא אם נתנו הבעלים את המים על האוכל בידים
וקרינן את הפסוק **"כי יותן"** (כאילו כתוב עם וא"ו), משמע שההכשר לקבל טומאה הוא אפילו אם נפלו המים מאליהם.

ביאור הסתירה בין איך שהפסוק נכתב לאיך שהוא נקרא

הסתירה:	מה המשמעות של "יתן"	נקד	
לפי זה, אם נפלו משקים מאליהם, האם האוכלין הוכשרו לקבל טומאה		"כי יתן"	לפי מה דכתיב
		"כי יתן"	לפי מה דקרינן

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

אמר רב פפא, **הא כיצד** יש ליישב את הסתירה בין הכתיב לקרי

דבעינו **"כי יתן"**, דהיינו, כשנפלו משקים על הפירות מאליהם, צריך שיהיה **דומיא ד"כי יתן"**, כמו נתינת משקים בידים

דהיינו, **מה "יתן"** הרי זה **לדעת** הבעלים, **באר "לדעת"** (רש"י).

אף "כי יתן" דהיינו, כשנפלו משקים על הפירות מאליהם, **נמי** לא הוכשרו האוכלים לקבל טומאה, אלא א"כ זה **לדעת** הבעלים, דהיינו שנתרצו הבעלים בנתינת המים.

סיכום: באר הקושיא **"אי הכי רישא נמי"**.

ומה מתרצת הגמ'.

סכם, האם משקין מכשירין לקבל טומאה באופנים הבאים

כשנפלו מעצמן	כשנתן בידיים	
ולא ניחא לבעלים	וניחא לבעלים	אם היה כתוב "כי יתן" וקרינן "כי יתן"
		אם היה כתוב "כי יתן" וקרינן "כי יתן"
		השתא דכתיב "כי יתן" וקרינן "כי יתן"

סיכום הברייטא "עודהו הטל עליהם וכו'"

ולכן האם האוכלין הוכשרו לקבל טומאה	האם הבעלים ניחא להו		מה המקרה	
	בשעה שעדיין הטל עליהם	במה שירד הטל עליהם		
				ברישא
				בסיפא

סכם, מה רצתה הגמ' להוכיח מהברייטא "עודהו הטל עליהן וכו'"

מאיזה דין בברייטא הראי

באר הראי

איך דחתה הגמ' את הראי

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ככסע"ז: **תא שמע**, מהא דאמר ר' יוחנן משום (בשם) התנא ר' ישמעאל בן יהוצדק

מנין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת למוצאה, אפילו אם יש בה סימן

דכתיב, כתוב את לשון הפסוק _____

איזו מילה בפסוק דרשין _____ ומדוע ניתן להידרש (רש"י) _____

מזה לומדים שהחיוב של השבת אבידה נאמר

מי (אבידה) **שאבודה** רק **הימנו** (מבעליה), אך **ומצויה אצל כל אדם, יצאת זו**, לאיזו אבידה הכוונה _____

שאבודה ממנו, ואינה מצויה אצל כל אדם, שמה הדין באבידה זו _____

סכס, אבידה שהיא אבודה רק מבעליה, האם המוצא חייב להחזירה או לא _____

ומה הדין אם היא אבודה מכל אדם _____ ומנלן _____

אומרת הגמ', **ואיסורא דומיא דהיתירא**, פירוש, מאחר ואבידה האסורה, ואבידה המותרת נלמדים מאותו פסוק, יש לנו

להשוותם זה לזה, דהיינו

מה היתירא (אבידה המותרת), אין בה חילוק **בין דאית בה סימן, ובין דלית בה סימן**, שבכל אופן, **שרא** (מותרת)

אף איסורא (אבידה האסורה), גם כן אין לחלק **בין דאית בה סימן, ובין דלית בה סימן**, שבכל אופן היא **אסורה**

באר, במה דומה איסורא להיתירא _____

שמה הדין בהיתירא בין דאית בה סימן, ובין דלית בה סימן _____

ומה הדין איסורא בין דאית בה סימן, ובין דלית בה סימן _____

סכס, איזו אבידה היא של היתירא (רש"י) _____

ואיזו היא של איסורא (רש"י) _____

שמה אנו אומרים באבידה המותרת _____

ומה לומדים מזה לגבי אבידה האסורה _____

אבידה האסורה בדבר שאין בו סימן, האם זה כשבאה לידו לפני יאוש או אחר יאוש _____

סיכום הקושיא:

מה הדין באבידה שבאה לידו לפני יאוש (אע"פ שאחר כך התייאש) _____

ומה סובר רבא בזה _____

ביאור הקושיא על רבא

מה הדין באבידה	בהיתירא	באיסורא	לפי דבריו האם היתירא דומיא דאיסורא
לפי אביי	עם סימן		
	בלי סימן		
לפי רבא	עם סימן		
	בלי סימן		

מחמת קושיא זו אומרת הגמ', **תיובתא** (קושיא) **דרבא, תיובתא** אכן קושיא היא

והלכתא כוותיה דאביי כשחולק על רבא, **ביע"ל קג"ס**, היינו שכל מקום שאביי ורבא חולקים ההלכה כרבא, חוץ משש

דינים שסימנם "יע"ל קג"ס", שבהם הלכה כאביי

איזה אות מסימני יע"ל קג"ס שייכת למחלוקת אביי ורבא דסוגייתנו (רש"י) _____

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי, וכי מאחר דאיתותב רבא

ולכן איך נפסק הדין ב"יאוש שלא מדעת" _____

אם כן, **הני תמרי דזיקא**, באר (רש"י) _____

היכי אכלינן להו, מדוע שיהיה אסור לאוכלן (רש"י) _____

שאלת רשות: מדוע רב אחא שאל זאת רק לאחר שנפסק כאביי, הרי גם לפי רבא תמרי דזיקא לא מתייאשין

מהן, שהרי חזותו מוכיח עליו (שם) _____

אמר ליה, מי אמר למי _____

כיון דאיכא שקצים ורמשים דקא אכלי להו לאחר שנשרו מן האילן, **מעיקרא יאושי מיאש** הבעלים **מנייהו**

מתי הבעלים מתייאשים מהם (רש"י) _____

ומדוע הם מתייאשים מלכתחלה (רש"י) _____

סכס, האם "תמרי דזיקא" הוי ייאוש מדעת או לא _____

רב אחא הוסיף לשאול, **יתמי קטנים דלאו בני מחילה נינהו**, מאי

פירוש, הרי יתכן שהתמרים הן של יתומים קטנים שאין הפקירן הפקר, וא"כ איך מותר לאוכלן

אמר ליה רב אשי, **באגא** (בקעה, דהיינו שטח גדול שיש בו הרבה שדות), **בארעא** שהיא כולה **דיתמי לא מחזקינן**

באר מדוע לא חוששין שהתמרים הם של יתומים (רש"י) _____

שאל לו על זה רב אחא, במקרה שהקרקע **מוחזק ועומד**, מאי, באר "מוחזק ועומד" (רש"י) _____

וכן הוסיף לשאול על מה שאמר שהטעם שהתמרים מותרין הוא, "כיון דאיכא שקצים ורמשים"

כרכתא, מאי, באר "כרכתא" (רש"י) _____

ומדוע שהתמרים יהיו אסורין (שם) _____

אמר ליה רב אשי, שאכן במקרים אלו, התמרים **אסירן**

סכס, באלו שתי מקרים הם אסורים _____

סיכום דין תמרי דזיקא

והטעם	האם הן מותרים או אסורים	
		סתם תמרי דזיקא
		קרקע שאפשר להסתפק האם היא של יתומים
		קרקע מוחזקת שהיא של יתומים (קטנים)
		כרכתא

סיכום הראיות לדין יאוש שלא מדעת והדיחויים

הסימנים	כתוב את עיקר דברי המשנה \ הברייתא	האם זו הוכחה לאב"י \ לרבא	באר את ההוכחה	באר את הדיחוי
א. פמג"ש				
ב. פמג"ש				
ג. פמג"ש				
ד. פמג"ש				
ה. ממקגט"י				
ו. ממקגט"י				
ז. ממקגט"י				
ח. ממקגט"י				
ט. ממקגט"י				
י. ככסע"ז				
יא. ככסע"ז				
יב. ככסע"ז				****

תם ונשלם בעזרת הי"ת סוגיית יאוש שלא מדעת

בס"ד

בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

שנינו במשנתנו, "כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו"

אמר רבה, ואפילו בדבר (בכריכות) שיש בו סימן, ג"כ מה הדין _____

אלמא קסבר רבה, סימן העשוי לידרס ברגלי אדם, לא הוי סימן

באיזה סוג מקום עלול סימן לידרס (רש"י) _____

ובאיזה סוג חפץ (שם) _____

ומדוע לא הוי סימן (רש"י) _____

איך משמע שרבה סובר כן _____

רבא אמר, לא שנו, שמה _____

אלא בדבר שאין בו סימן, אבל בדבר שיש בו סימן, חייב להכריז אע"פ שנמצאו ברה"ר

אלמא קסבר רבא, סימן העשוי לידרס, הוי סימן, שהרי הוא אמר, אבל "בדבר שיש בו סימן, חייב להכריז", ואע"פ

שהסימן עשוי לידרס

ואיכא דמתני להא שמעתא, איזו שמועה _____

באנפי נפשה ולא כפירוש למשנה, פרש "באנפי נפשה" _____

וכך נאמרה המחלוקת, סימן העשוי לידרס, רבה אמר לא הוי סימן, ורבא אמר הוי סימן.

סיכום המחלוקת אם סימן העשוי לידרס הוי סימן או לא

ולכן באיזה אופן מיירי הדין של "כריכות ברה"ר, הרי אלו שלו" אפילו שיש בו סימן/ רק כשאין בו סימן	"סימן העשוי לידרס" האם הוי סימן או לא	
		לפי רבה
		לפי רבא

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

הגמ' מקשה על רבא

תנן במשנתנו, **"כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו"**, ובהמשך שנינו **"כריכות ברשות היחיד, נוטל ומכריז"**

מה הכוונה **"ברשות היחיד"** (רש"י)

מבררת הגמ', **היכי דמי** שיש נפק"מ אם מצא כריכות ברשות הרבים או ברשות היחיד

אי מיירי בכריכות **דלית בהו סימן**, א"כ כשמצאן **ברה"י, מאי מכריז** המוצא

באר כוונת הגמ' **"מאי מכריז"** (רש"י)

אלא לאו דמיירי בכריכות **דאית בהו סימן, וקתני** במשנתנו, שאם מצאן **ברה"ר, הרי אלו שלו**

אלמא, סימן העשוי לידרס, לא הוי סימן, וא"כ הוי **תיובתא דרבא**

סיכום הקושיא: האם המשנה מיירי בכריכות שיש בהן סימן או לא

מה ההכרח לומר כן

וא"כ מדוע ברה"ר הרי אלו שלו, הרי יש בהן סימן

מה מוכיחה הגמ' מזה לגבי סימן העשוי לידרס

מתרצת הגמ', **אמר לך רבא** (רבא יכול לומר לך), **לעולם** מיירי בכריכות **דלית בהו סימן**

ודקא אמרת שא"כ כשמצאן **ברה"י מאי מכריז**, הרי אין בהן סימן

אפשר לומר **שמכריז מקום**, מה אומר המוצא בהכרזתו (רש"י)

ומה יאמר המאבד (שם)

בהמשך הגמ' יתבאר מדוע ברשות הרבים **"מקום"** לא הוי סימן.

ורבה אמר, מקום לא הוי סימן ולכן אינו מעמיד את המשנה כרבא ד"מכריז מקום"

דאיתמר, "מקום", רבה אמר לא הוי סימן, ורבא אמר הוי סימן.

ביאור המשנה **"כריכות ברה"ר הרי אלו שלו"** **"ברשות היחיד נוטל ומכריז"**

	האם מיירי בכריכות שיש בהן סימן או לא	ברה"ר הרי אלו שלו מדוע	ברשות היחיד נוטל ומכריז	
			מאי מכריז המוצא	ומה יאמר המאבד
לפי רבה			מצאת חפץ פלגין	סימן האזיזה
לפי רבא		יתכאר לקמן		

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

תא שמע מהא דתני בברייתא, המוצא **כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו**, ואם מצאן **ברשות היחיד, נוטל ומכריז, והאלומות, בין אם מצאן ברשות הרבים, ובין אם מצאן ברשות היחיד, נוטל ומכריז**

סיכום דיני הבריייתא

	באר מה הן	מה הדין אם נמצאו	
		ברשות הרבים	ברשות היחיד
כריכות	(רש"י במשנה)		
אלומות	(רש"י)		

הגמ' מפרשת, בין לרבה ובין לרבא, מדוע שונה דין כריכות מדין אלומות

רבה היכי מתרץ לה את הבריייתא, שלפי דבריו מה הטעם שכריכות ברה"ר הרי אלו שלו (רש"י) _____
 א"כ מה צריך להיות הדין גם באלומות ברה"ר _____
ורבא דמוקי כריכות דמשנתנו, שאין בהן סימן, **היכי מתרץ לה** _____
 דלפי דבריו, מאי שנא: כריכות ברה"ר, שהדין הוא ש _____
 לאלומות ברשות הרבים, שהדין הוא ש _____

מפרשת הגמ', שכל אחד מתרץ את הבריייתא לשיטתו:

רבה דאמר ש"כריכות" דמשנתנו איירי שיש בהן סימן, מתרץ את הבריייתא **לטעמיה, בסימן.**

ורבא דאמר דמשנתנו איירי בכריכות שאין בהן סימן, מתרץ **לטעמיה, במקום.**

ומבארת הגמ' את התירוץ:

רבה מתרץ לטעמיה בסימן, שהטעם שכריכות ברה"ר הרי אלו שלו, הוא משום דמדרסא, והסימן שבהן עשוי להישחת ואם נמצאו ברשות היחיד שהוא מקום שאינו רגיל בדריסת בני אדם, נוטל ומכריז, כיון דלא מדרסא, והסימן אינו נשחת והאלומות, בין אם נמצאו ברה"ר ובין אם נמצאו ברה"י נוטל ומכריז, כיון דגביהן (שהן גבוהות), לא מדרסא.

ורבא מתרץ לטעמיה במקום, שהטעם שכריכות ברה"ר הרי אלו שלו, הוא משום דמינשתפא

פרש "דמינשתפא" (רש"י) _____
 ומדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלו" _____
 ואם נמצאו ברה"י חייב להכריז, כיון דלא מינשתפא, לכן מה הוא יכול להכריז _____
 והאלומות, בין אם נמצאו ברה"ר ובין אם נמצאו ברשות היחיד נוטל ומכריז, כיון דיקירי (כבדות) לא מינשתפא.

ביאור הבריייתא דכריכות ואלומות לפי רבה ולפי רבא

	מה הדין	מה הטעם	
		לפי רבה	לפי רבא
כריכות ברשות הרבים			
כריכות ברשות היחיד		מדוע לא מדרסא	מדוע לא מינשתפא
אלומות בין ברה"ר ובין ברה"י		מדוע לא מדרסא	מדוע לא מינשתפא

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

תא שמע מהא דשנינו במשנתנו, מצא **ככרות של נחתום, הרי אלו שלו**

משמע דדוקא של נחתום הרי אלו שלו, **הא אם מצא ככרות של בעל הבית, חייב להכריז**

מדוע הוצרכה הגמ' לדייק זאת ממשנתנו, הרי זו משנה מפורשת לקמן בדף כה. "ככרות של בעה"ב, חייב להכריז" (רש"י)

ומבאר הגמ', ככרות של בעל הבית, **מאי טעמא, שפמה**

כיון דאית בהו סימן, משום דמידע ידיע, רפתא דאיניש איניש הוא

באר מה הסימן בככרות של בעל הבית

ולא שנא אם נמצאו הככרות ברשות הרבים, **ולא שנא** אם נמצאו ברשות היחיד, בשניהם הדין הוא **נוטל ומכריז**, ואע"פ שברשות הרבים הסימן עשוי להדרס

איך משמע שאפילו אם מצאן ברשות הרבים חייב להכריז

אלמא סימן העשוי לידרס, הוי סימן, שהרי גם ברה"ר נוטל ומכריז אע"פ שהסימן עשוי לידרס שם, **תיובתא דרבה** סיכום הקושיא:

האם הקושיא היא מככרות של בעל הבית או מככרות של נחתום

שפמה הדין בהם _____ והאם דין זה הוא דווקא ברה"י או אפילו ברה"ר

מה מוכיחה הגמ' מזה

ולכן על מי קשה _____ שפמה הוא סובר

מתרצת הגמ', **אמר לך רבה**, דלעולם סימן העשוי לידרס לא הוי סימן, **והתם, היכן**

היינו טעמא, שפמה

הוא **משום דאין מעבירין על האוכלין**, באר את התירוץ

פרש "אין מעבירין" (רש"י)

אלא המוצא אוכלין בדרך מה עליו לעשות (שם)

איך אין לפרש "אין מעבירין" (רש"י ד"ה אין מעבירין, השני)

מקשה הגמ', **והא איכא נכרים**, באר הקושיא

מתרצת הגמ', **נכרים חיישי לכשפים**, פרש (רש"י)

מה מתורץ בזה (שם)

מקשה הגמ', **והאיכא בהמה וכלבים** שדרכן לדרוס על הככרות, וא"כ הוי סימן העשוי לידרס

מתרצת הגמ', דמיירי **באתרא** (במקום) **דלא שכיחי בהמה וכלבים**.

סכם, "ככרות של בעל הבית, חייב להכריז" מדוע הסימן אינו עשוי לידרס:

על ידי ישראלים

על ידי נכרים

על ידי בהמה וכלבים

ומה הדין במקום דשכיחי בהמה וכלבים:

לרבה הסובר דסימן העשוי לידרס לא הוי סימן _____ לרבה הסובר דהוי סימן _____

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

שואלת הגמ', **לימא כתנאי**, פירוש, אולי נאמר שהמחלוקת של רבה ורבא, כבר נחלקו בה תנאים

לאיזו מחלוקת של רבה ורבא מתכוונת הגמ' _____

דשנינו במשנתנו, ר' יהודה אומר, **כל דבר שיש בו שינוי, חייב להכריז**

כיצד, מצא עיגול של דבילה, ובתוכו חרס, או שמצא ככר לחם, ובתוכו מעות

מכלל (משמע), דתנא קמא שחולק על דברי ר"י, סבר שאם מצא עיגול ובתוכו חרס, או כיכר ובתוכו מעות, **הרי אלו שלו,**

סבריה בני הישיבה שאמרו "לימא כתנאי", **דכולי עלמא, למי הכוונה** _____

סוברים ש**סימן הבא מאיליו, הוא סימן**, פרש "סימן הבא מאיליו" (רש"י) _____

ומדוע הוא סימן, לפי רש"י _____

לפי תוס' _____

ומעבירין על האוכלין, פירוש, והם (תנא קמא ור' יהודה) גם סוברים ש"מעבירין על האוכלין"

ולכן האם הסימן עשוי לידרס _____

מאי לאו (האם לא), שתנא קמא ור' יהודה **בסימן העשוי לידרס** אם הוא סימן או לא, **קא מיפלגי**

מר סבר, לא הוא סימן, מי סובר כן _____

ואיך מוכח שהוא סובר כן _____

ומר סבר, הוא סימן, איך משמע שר' יהודה סובר כן _____

ביאור מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי ה"לימא כתנאי"

מה הדין אם מצא עיגול ובתוכו חרס וכו'	האם סימן הבא מאיליו הוא סימן	האם מעבירין על האוכלין ועל ידי זה נדרס הסימן	א"כ מדוע חייב להכריז/הרי אלו שלו
לפי תנא קמא			
לפי ר' יהודה			

אמר רב זביד משמיה דרבא דאי אפשר לומר כן, משום ד**אי סלקא דעתך דקא סבר תנא קמא, א. סימן העשוי**

לידרס לא הוא סימן, ב. ומעבירין על האוכלין, א"כ איזה דין במשנה קשה _____

באר הקושיא _____

אלא אמר רב זביד משמיה דרבא שכך הוא ביאור המחלוקת תנא קמא ור' יהודה

דכולי עלמא (ת"ק ור"י) **סברי סימן העשוי לידרס, הוא סימן** (רבא לשיטתו), והם גם סוברים **ומעבירין על האוכלין**

והכא בסימן הבא מאיליו קא מיפלגי

מה סובר : תנא קמא _____ ר' יהודה _____

סכס, מדוע לפי רב זביד משמיה דרבא, ככרות של בעה"ב ברה"ר חייב להכריז (רש"י) _____

וא"כ מדוע סובר תנא קמא בעיגול "הרי אלו שלו" (שם) _____

ביאור מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי רב זביד משמיה דרבא

מצא עיגול ובתוכו חרס וכו'	האם סימן העשוי לידרס הוא סימן או לא	האם מעבירין על האוכלין	האם סימן הבא מאיליו הוא סימן או לא
לפי תנא קמא ש"הרי אלו שלו"			
לפי ר' יהודה ש"חייב להכריז"			

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

ורבה שסובר סימן העשוי לידרס לא הוי סימן, **אמר לך**, לבאר את המחלוקת של ת"ק ור' יהודה **דכולי עלמא** (ת"ק ור' יהודה) סוברים **סימן העשוי לידרס, לא הוי סימן** (רבה לשיטתו), **ואין מעבירין על האוכלין** מדוע מוכרחים לומר דכו"ע סוברים "אין מעבירין על האוכלין" (רש"י)

והכא בככר ועיגול, **בסימן הבא מאיליו קמיפלגי** תנא קמא ור' יהודה

מה סובר: ת"ק _____ ר' יהודה _____

ביאור מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי רבה

מצא עיגול ובתוכו חרס וכו'	האם סימן העשוי לידרס הוי סימן או לא	האם מעבירין על האוכלין	האם סימן הבא מאיליו הוי סימן או לא
לפי תנא קמא ש"הרי אלו שלו"			
לפי ר' יהודה ש"חייב להכריז"			

הגמ' מביאה לשון אחר לפרש מחלוקת תנא קמא ור' יהודה

איכא דאמרי, סברוה בני הישיבה, דכולי עלמא וכו', מה סוברים תנא קמא ור' יהודה לענין:

סימן הבא מאיליו _____ סימן העשוי לידרס _____

מאי לאו, במעבירין על האוכלין קא מיפלגי, שמה סובר: ת"ק _____ ר' יהודה _____

ביאור מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי האיכא דאמרי

מצא עיגול ובתוכו חרס וכו'	האם סימן הבא מאיליו הוי סימן או לא	האם סימן העשוי לידרס הוי סימן או לא	האם מעבירין על האוכלין
לפי תנא קמא ש"הרי אלו שלו"			
לפי ר' יהודה ש"חייב להכריז"			

ועל זה **אמר רב זביד משמיה דרבא, אי סלקא דעתך סבר תנא קמא וכו'**

שאלו שני דברים סובר תנא קמא, א. _____ ב. _____

א"כ מה קשה _____

אלא אמר רב זביד משמיה דרבא, דכולי עלמא סברי וכו'

שמה הם סוברים: א. _____ ב. _____

ובמה הם חולקים _____

מה סובר: תנא קמא _____ ר' יהודה _____

ורבה אמר לך, דכולי עלמא וכו'

שמה הם סוברים: א. _____ ב. _____

ובמה הם חולקים _____

מה סובר: תנא קמא _____ ר' יהודה _____

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

סיכום המהלכים לפרש מחלוקת תנא קמא ור' יהודה

האם סימן הבא מאליו הוא סימן, או לא הוא סימן	האם מעבירין על האוכלין או אין מעבירין	האם סימן העשוי לידרס הוא סימן, או לא הוא סימן		
			ת"ק	לימא כתנאי
			ר"י	
			ת"ק	לפי רבא
			ר"י	
			ת"ק	לפי רבה
			ר"י	
			ת"ק	איכא דאמרי סברוה
			ר"י	

סיכום מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי כל המהלכים

מה סובר רבי יהודה	מה סובר תנא קמא	במה חולקים תנא קמא ור' יהודה	
			לימא כתנאי
			איכא דאמרי
			לפי רבא ורבא

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

הגמ' מביאה מימרות נוספות של ר' זביד משמיה דרבא בענין אבידה

אמר רב זביד משמיה דרבא, כללא דאבידתא, כיון דאמר בעל האבידה "ווי לה לחסרון כיס" אע"פ שלא אמר בפירוש שהוא מתייאש, הרי זה גילוי דעת דמיאש ליה מינה, ולכן מה הדין של האבידה _____

ואמר רב זביד משמיה דרבא

הלכתא שהמוצא כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו

מה סובר רבא לגבי סימן העשוי לידרס _____
וא"כ האם מיירי בכריכות שיש בהם סימן, או שאין בהם סימן (רש"י) _____

ואם מצאן ברשות היחיד:

אי נמצאו דרך נפילה, הרי אלו שלו, מדוע אין המקום סימן (רש"י) _____
ואי נמצאו דרך הנחה, נוטל ומכריז, מה יכריז הרי אין בהם סימן בגופו (רש"י) _____
ומדוע שלא יניחם שם ויבא הבעלים ויטלו (שם) א. _____ ב. _____
וזה וזה, בדבר שאין בו סימן, למה הכוונה "זה וזה" _____

אבל בדבר שיש בו סימן, לא שנא אם מצאן ברשות הרבים, ולא שנא אם מצאן ברשות היחיד, בין אם נמצאו דרך נפילה, ובין אם נמצאו דרך הנחה, בכלם חייב להכריז.

סיכום הדינים שאמר רב זביד בשם רבא רבא

		הדין		והטעם
דבר שאין בו סימן	ברשות הרבים			
	ברשות היחיד	דרך נפילה		
		דרך הנחה		
דבר שיש בו סימן	ברשות הרבים			
	ברשות היחיד	דרך נפילה		
		דרך הנחה		

בס"ד

בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

שנינו במשנתנו, "ומחרוזות של דגים וכו', הרי אלו שלו"

שואלת הגמ', אמאי הם שלו, להוי קשר סימן, איזה קשר

ולכן מה היה צריך להיות הדין

משיבה הגמ', דמשנתנו איירי בקטרא דציידא, פרש

דכולי עלמא הכי מקטרי, פרש

סכס, "ומחרוזות של דגים" באיזה סוג קשר מיירי :

לפי ההו"א לפי המסקנא

ומה הדין אם המחרוזות קשורה בקשר מיוחד (לא בקשר שהצידים רגילים לעשות)

שואלת הגמ', ולהוי מנין מספר הדגים שבמחרוזת סימן

משיבה הגמ', דאיירי במנינא דשוין, דהיינו שדרך הצידים לחרוז אותו מספר דגים בכל מחרוזת

סכס, מצא מחרוזות של דגים הרי אלו שלו, מדוע לא אמרינן שהקשר או המנין הם סימנים

בעו התלמידים מיניה מרב ששת, האם [מנין] הוי סימן או לא הוי סימן

אמר להו רב ששת, תניתוה, פירוש, אפשר לפשוט דין זה מתוך מה ששנינו בברייתא

דתני בברייתא, שאם מצא כלי כסף, וכלי נחושת, או גסטרו של אבר, וכל כלי מתכות

פרש "גסטרו של אבר" (רש"י)

הרי זה לא יחזיר לזה שטוען שהם שלו, עד שיתן אות (סימן), או עד שיכוין משקלותיו

באר "שיכוין משקלותיו" (רש"י)

ומבאר רב ששת את הראי', ומדמשקל הוי סימן, מסתבר שמדה ומנין נמי הוי סימן

סכס, במה הסתפקו תלמידיו של רב ששת

מה הוא פשט להם

באר ראייתו

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

שנינו במשנתנו, "וחתיכות של בשר וכו' הרי אלו שלו"

שואלת הגמ', אמאי הן שלו, להוי משקלא סימן, ויהא חייב להכריז

משיבה הגמ', דמשנתנו איירי במשקלא דשוין, שהטבחים נהגו לעשות אותו משקל, ולכן לא הוי סימן

שואלת הגמ', ותהוי חתיכה גופה סימן, פרש (רש"י)

דהיינו או דדפקא (מהצואר) או דאטמא (מהירך)

שהרי מי לא תניא, מצא חתיכות דגים, ודג נשוד, חייב להכריז

אבל אם מצא חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות (תאנים יבשים), ושל זיתים, הרי אלו שלו

מה מוכיחה הגמ' מברייתא זו

האם הראיה מהרישא או מהסיפא

באר הראי'

משיבה הגמ', שאפשר לומר שחתיכה גופה לא הוי סימן, והברייתא דתני "חתיכות דגים חייב להכריז"

הוא משום דהכא במאי עסקינן, בדאיכא סימנא בפסקא, מה הוא הסימן (רש"י)

כי הא דרבה בר רב הונא, מחתיך ליה אתלתא קרנתא, מתי היה עושה כן (רש"י)

מדוע עשה כן

דיקא נמי, שְׁמָה

דקתני בברייתא דומיא דדג נשוד, איזה דבר בברייתא דומה ל"דג נשוד"

במה הם דומים

שמע מינה שהסימן בחתיכות דגים הוא בצורת החיתוך, ולא במה שהוא אומר איזה נתח של הדג הוא.

סכס, האם משקל הוי סימן

א"כ מדוע שנינו במשנתנו, חתיכות של בשר הרי אלו שלו

והאם "חתיכה גופה" הוי סימן

א"כ איך נפרש את הברייתא "מצא חתיכות דגים חייב להכריז"

סכס, הא דתני בברייתא "מצא חתיכות דגים, חייב להכריז", מה הוא הסימן :

לפי הבנת הגמ' בראי'

לפי המסקנא

סכס, האם הסימנים האלו נחשבים סימן או לא :

קשר : קטרא דציידא _____ דלא כולי עלמא הכי מקטרי _____

מנין : מנינא דשוין _____ מנינא שאינו שוין _____

משקל : משקלא דשוין _____ משקלא שאינו שוין _____

מדה :

חתיכה : דדפקא או דאטמא _____ דג נשוד _____ דאיכא סימנא בפסקא _____

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

אמר ר' זירא בר' זירא שהובאה בגמ' לעיל

המוצא חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות, ושל זיתים, הרי אלו שלו מקשה הגמ', והא תנן לקמן במשנה דף כ"ה ע"א, שהמוצא כדי יין וכדי שמן, חייב להכריז סיכום הסתירה, מה הדין אם מצא כדים או חביות של יין ושל שמן:

לפי הברייתא _____ לפי המשנה _____

אמר ר' זירא אמר רב לתרץ את הסתירה

דמתניתין דתנן חייב להכריז, איירי ברשום, והברייתא דתני "הרי אלו שלו" איירי באינו רשום

פרש מה זה "רשום" (רש"י) _____

באיזה תקופה הוי סימן (שם) _____

ומדוע רק אז הוי "רשום" סימן (שם) _____

מדיוקת הגמ', מכלל (משמע מזה), דברייתא דתנא הרי אלו שלו, מיירי בפתוח

וקשה אי מיירי בפתוח, הרי אבידה מדעת היא, פרש "אבידה מדעת" _____

מדוע הוי אבידה מדעת (רש"י) _____

באר מה קשה (שם) _____

אמר רב הושעיא לתרץ את הקושיא, דהברייתא מיירי במציף

פרש מה זה "מציף" (רש"י) _____

ולכן האם היא אבידה מדעת (שם) _____ מדוע _____

ומדוע "הרי אלו שלו" (שם) _____

סכס, האם הברייתא איירי בחביות פתוחות או מכוסות:

לפי הבנת הגמ' בקושיא "אבידה מדעת היא" _____ לפי התירוצ _____

סיכום תירוץ של ר' זירא

	איך מיירי	האם זה סימן	ולכן מה הדין
המשנה לקמן דף כ"ה			
הברייתא	לפי התירוצ של רב הושעיא		

סיכום הדינים היוצאים מדברי ר' זירא

	פרש מה זה	מה הדין בזה	ומדוע
רשום			
פתוח			
מציף			

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

אביי אמר, איזו קושיא הוא בא לתרץ _____

אפילו תימא, אידי ואידי (המשנה והברייתא) מיירי ברשום, ולא קשיא הסתירה בין הברייתא למשנה

כאן מיירי שהחביות נמצאו קודם שנפתחו האוצרות, היכן מיירי כן _____

מדוע הוי סימן (רש"י) _____

כאן בברייתא, מיירי שנמצאו לאחר שנפתחו האוצרות, ולכן האם "רשום" הוי סימן _____

ומדוע _____

כי הא (כמו המעשה שהיה), דרב יעקב בר אבא אשכח (מצא) חביתא דחמרא (חבית יין)

וזה היה לאחר שנפתחו האוצרות, אתא לקמיה דאביי, ומה הוא שאל אותו _____

אמר ליה אביי, זיל שקול לנפשך (לך קח לעצמך), מדוע הביאה הגמ' מעשה זה כאן _____

סכס, מה הדין אם מצא חבית רשומה : קודם שנפתחו האוצרות _____

לאחר שנפתחו האוצרות, לפי ר' זירא _____ לפי אביי _____

סיכום הסתירה והתירוצים של ר' זירא ואביי

	הסתירה: מה הדין אם מצא חביות של יין וכו'	התירוצ לפי ר' זירא		התירוצ לפי אביי אידי ואידי ברשום	
		באיזה אופן מיירי	מדוע הוי סימן/לא הוי סימן	באיזה זמן מיירי	מדוע הוי סימן/לא הוי סימן
המשנה לקמן דף כ"ה					
הברייתא					

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

הקדמה: רש"י לעיל דף כב: ד"ה מכריז מקום כתב וז"ל "ואינו מכריז שם האבידה, אלא שם המקום, מי שאבדה ממנו אבידה במקום פלוני יבא ויאמר מה איבד, וזה בא ואומר, אבדתי שם חפץ פלוני"

בעא מיניה רב ביבי מרב נחמן, האם "מקום" הוא סימן, או לא הוא סימן

אמר ליה, מי אמר למי _____

תניתוה, פרש _____

דתני בברייתא, שאם מצא חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות, ושל זיתים, הרי אלו שלו

ואי סלקא דעתך ד"מקום" הוא סימן, לכרוז מקום, מה הוכיח ר' נחמן מהברייתא _____

באר את ההוכחה _____

אמר רב זביד לדחות את הראיה, דאפשר לומר דמקום הוא סימן, והא דתני בברייתא "הרי אלו שלו"

משום דהכא במאי עסקינן, בחביות שנמצאו ברקתא דנהרא, שחבית שנמצאת שם, לא הוא מקום סימן

פרש מה זה "רקתא דנהרא" (רש"י) _____

לפי זה, מה הדין אם מצא חבית במקום אחר (לא ברקתא דנהרא) _____

סכס, "מצא חביות של יין ושל שמן וכו' הרי אלו שלו" מדוע שלא יכריז מקום:

לפי רב נחמן _____

לפי הדיחוי של רב זביד _____

אמר רב מרי, מאי טעמא אמרו רבנן שחבית הנמצאת ברקתא דנהרא, "מקום" לא הוא סימן

משום דאמרינן ליה לזה שטוען שהחבית שלו

כי היכי דאתרמי (שקרה) לדידך ששכחת חבית על שפת הנהר, כמו כן אתרמי נמי לחברך ששכח שם חבית

באר מדוע אם נמצאה חבית ברקתא דנהרא לא הוא סימן _____

ומה הדין לפי זה אם מצא ברקתא דנהרא דבר אחר (שאינו חבית) _____

באר ההבדל בין חבית לשאר דברים _____

איכא דאמרי, שכן אמר רב מרי, מ"ט אמרי רבנן שאפילו מקום מסוים ברקתא דנהרא לא הוא סימן לגבי חבית

משום דאמרינן ליה, כי היכי דאתרמי לדידך ששכחת חבית על שפת הנהר בהאי מקום דהיינו מקום מסוים

כמון כן אתרמי נמי לחברך ששכח חבית בהאי מקום

סכס, באיזה מקרה יש נפק"מ בין לשון א' דרב מרי ללשון ב' (רש"י) _____

מה הדין לפי לשון א' לפי לשון ב' _____

סיכום לפי רב זביד באלו מקומות הוא מקום סימן ובאלו לא

מציא חבית, האם אמרינן "כי היכי דאתרמי לדידך וכו'"	מדוע	ולכן האם המקום הוא סימן
בסתם מקום	דאין רליטא לשון ב' אדא אדא חזית זכאול מקום [ע"פ תוס' דף כב: ד"ה א']	
ברקתא דנהרא	כאן שהוא מקום שהרבה חזיות מצויות שם, אפשר לאמר כשאיתנה שכחת שם חזית, כאן כן חזק שכן שם [ע"פ רש"י ד"ה דרקתא]	
במקום מסוים ברקתא דנהרא	דאע"פ שהוא מקום שהרבה חזיות מצויות שם, מ"מ לא שכיח שזכאול מקום ממש היו שן ב' אדא ששכחו שם חזית	לל"ק דרב מרי
	דאפילו במקום מסוים שייך לשון ב' אדא שכחו שם חזית, כאן שהוא מקום שהרבה חזיות מצויות שם	לל"ב דרב מרי

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

הגמ' מביאה מעשה בענין "מקום" אם הוי סימן או לא

ההוא גברא, דאשכח כופרא בי מעצרתא (מקום דריכת ענבים)

מה הוא "כופרא" (רש"י) _____ האם הוא דבר שיש בו סימן (שם) _____

אתא לקמיה דרב, לשאול אותו מה הדין של הכופרא

אמר ליה רב, זיל שקול לנפשך (לך קח לעצמך)

חזייה רב, דהוה קא מחסם, דהיינו, שהיה מונע עצמו, משום שהיה לבו נוקפן, ממה הוא מנע עצמו _____

מהו לשון "מחסם" (רש"י) _____

אמר ליה רב, זיל פלוג ליה לחייה ברי מיניה (לך תחלוק את הכופרא עם חייא בני)

מה התכוון רב לומר לו בזה _____

שואלת הגמ', **לימא קסבר רב, "מקום" לא הוי סימן**

איך משמע מדבריו שהוא סובר כן _____

אמר רבי אבא לדחות את הראי', דאפשר לומר דרב סובר "מקום הוי סימן"

ומה שהתיר לו לקחת את הזפת, הוא **משום יאוש בעלים נגעו בה,** פירוש, שהבעלים כבר התייאשו ממנה

כיון **דחזא רב דקדחי ביה חלפי, פרש** _____

איך רב הבין מזה, שהבעלים כבר התייאשו ממנו (רש"י) _____

סכם מדוע אמר לו רב "זיל שקול לנפשך"

לפי הבנת הגמ' בהוה אמינא _____

לפי הדיחוי של רבי אבא _____

בס"ד

בבא מציעא דף כ"ג ע"ב - כ"ד ע"א

שנינו במשנתנו, "ר' שמעון בן אלעזר אומר, כל כלי אנפוריא, אין חייב להכריז"

שואלת הגמ', מאי אנפוריא

אמר רב יהודה אמר שמואל, כלים חדשים שלא (שעדיין לא) שבעתן העין, ולכן אין הבעלים מכירן

פרש "שלא שבעתן העין" (רש"י)

המילה "אנפוריא" מורכבת משלש מילים "אין פה רְאִיָּה" (רש"י)

סכס, מה הדין בכלים חדשים: ששבעתן העין _____ שלא שבעתן העין _____

מקשה הגמ', היכי דמי, באלו כלים מיירי שיש בהם נפקא מינה אי שבעתן העין או לא

אי מיירי בכלים דאית בהו סימן, כי לא שבעתן העין מאי הוי

שמה צריך להיות הדין גם כשעדיין "לא שבעתן העין" _____

ואי מיירי בכלים דלית בהו סימן, כי שבעתן העין מאי הוי

שמה צריך להיות הדין גם כשכבר "שבעתן העין" _____

ביאור הקושיא

אם מיירי	האם הקושיא היא בשלא שבעתן העין או בשבעתן העין	שמה הדין לפי רבי שמעון בן אלעזר	ומה צריך להיות הדין בזה	ומדוע צריך הדין להיות כן
בכלים דאית בהו סימן				
בכלים דלית בהו סימן				

מתרצת הגמ', לעולם ר' שמעון בן אלעזר מיירי בכלים דלית בהו סימן

מה הקשתה הגמ' על זה _____

אומרת הגמ', נפקא מינה, לאהדורי (להשיב אבידה) לצורבא מרבנן שאומר שהיא שלו ומכיר אותה בטביעות עינא

אם כבר שבעתן העין, קים ליה בגוייהו (הבעלים ודאי מכירים), ומהדרינן ליה בטביעות עינא, ואע"פ שאין בהם סימן,

אבל כי עדיין לא שבעתן העין, לא קים ליה בגוייהו, ולא מהדרינן ליה אפילו לצורבא מרבנן

ולכן אמר רשב"א, כלי אנפוריא שלא שבעתן העין אין חייב להכריז עליהם, שבזה אפילו לצורבא מרבנן אין מחזירין.

סכס, האם ר' שמעון בן אלעזר מיירי בכלים שיש בהם סימן או שאין בהם סימן _____

וא"כ מדוע כששבעתן העין חייב להכריז _____

האם גם לעם הארץ יש טביעות עין (תוס' לעיל דף י"ט. ד"ה אבל) _____

א"כ מדוע אין מחזירין לו אבידה בטביעות עין (שם) _____

שאלת רשות: מדוע אם מצא אבידה שאין בה סימן אינו חייב להכריז, הרי יתכן שזה של ת"ח ויש לו בה טביעות

עין (שיטמ"ק בשם הרשב"א והר"ן) _____

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב - כ"ד ע"א

דאמר רב יהודה אמר שמואל, בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו (עשויים ת"ח לשנות בדבריהם מן האמת)
א. במסכת, ב. ובפריא, ג. ובאושפיזא

ביאור שלושת הדברים שתלמידי חכמים עשויים לשנות בהם

ומדוע הם משנים	פרש	
		במסכת
		בפריא
		באושפיזא

שואלת הגמ', **מאי נפקא מינה**, פירוש, לגבי איזה ענין השמיענו שמואל שדרכם של ת"ח לשנות רק בשלושה הדברים הללו
אמר מר זוטרא, שהנפק"מ היא, האם **לאהדורי ליה** (לצורבא מרבנן) **אבידתא בטביעות עינא** או לא
אי ידעינן ביה דלא משני אלא בהני תלת, מהדרינן ליה, ואי משני במילי אחריני, לא מהדרינן ליה
סכס, מי נחשב צורבא מרבנן שמחזירין לו אבידה בטביעות עינא _____

מר זוטרא חסידא, **אגניב ליה כסא דכספא מאושפיזא**, של מי היה הכוס (רש"י) _____
לאחר מכן, **חזיא** (ראה) מר זוטרא **לההוא בר בי רב** (לאותו תלמיד), **דמשי ידיה**, ונגיב בגלימא דחבריה
באר מה עשה אותו תלמיד _____
אמר מר זוטרא, **היינו האי** (זהו זה שגנב את הכוס), **דלא איכפת ליה אממונא דחבריה**, פרש _____
כפתיה, ואודי, פרש _____
סכס, ממה מר זוטרא הבין שהוא הגנב _____

בס"ד

בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

תניא בברייתא, מודה ר' שמעון בן אלעזר, בכלים חדשים ששבעתן העין, שחייב להכריז

למי הוא מודה (תוס') _____ שמה הם סוברים (שם) _____

האם מיירי בכלים שיש בהם סימן _____ וא"כ מדוע חייב להכריז _____

ומבארת הברייתא, ואלו הן כלים חדשים שלא שבעתן העין שעליהם אמר ר"ש בן אלעזר שאינו חייב להכריז

כגון, בדי מחטין וצינוריות (ובדי צינוריות), ומחרוזות של קרדומות

פרש מה הם: "בדי מחטין" (רש"י) _____

בדי צינוריות (רש"י) _____ "מחרוזות של קרדומות" _____

באיזה מקום איירי שמצאם (תוס' ד"ה ומודה) _____

מדוע בכלים אלו אין לבעלים טביעות עין (שיטמ"ק בשם הראב"ד) _____

ולפי"ז מה הדין אם מצא כלים אחרים כשהם חדשים (שיטמ"ק) _____

ממשיכה הברייתא, כל אלו הדברים שאמרו שאין חייב להכריז, משום שאין בהם טביעות עין

אימתי הם מותרים למוצאם, בזמן שמצאן אחד אחד, באר "אחד אחד" (רש"י) _____

אבל אם מצאן שנים שנים או יותר, חייב להכריז, איזה סימן יכולים הבעלים לתת (רש"י) _____

מבארת הגמ', מאי "בדי", היינו שוכי, פרש "שוכי" (רש"י) _____

ואמאי קרי ליה "בדי", שכן דבר דתלו ביה מידי, "בד" קרו ליה

כי ההוא (דתנן) [דאמרין] התם במסכת סוכה, עלה אחד בבד אחד, מה הדין שנאמר בזה (רש"י) _____

לסיכום, "בדי מחטין וצינוריות" פירושו, מקלות שתולים בהם מחטים או צינוריות.

המשך הברייתא: **וכן היה ר"ש בן אלעזר אומר, המציל דבר מן הארי ומן הדוב ומן הנמר ומן הברדלס, ומן זוטו של**

ים, ומשלוליתו של נהר, הרי אלו שלו, מנא לן שהן שלו (לעיל דף כב:) _____

דין נוסף: **המוצא אבידה בסרטיא** (דרך שרבים הולכים בה מעיר לעיר), **ופלטיא גדולה** (רחבה גדולה של עיר שמתקבצים שם

לסחורה), **ובכל מקום שהרבים מצויין שם, הרי אלו שלו**

האם הם שלו רק בדבר שאין בו סימן, או אפילו ביש בו סימן (רש"י) _____

והטעם שהם שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן

סיכום הברייתא:

א. מצא כלים חדשים במקום דשכיחי רבנן: מה הדין בשבעתן העין _____

ומה הדין בלא שבעתן העין, לפי רבנן _____ לפי ר"ש בן אלעזר _____

ב. כתוב דוגמא של כלים חדשים שלא שבעתן העין _____

ג. באיזה מקרה חייב להכריז גם על כלים חדשים שלא שבעתן העין אפילו לפי ר"ש בן אלעזר _____

ומדוע חייב להכריז עליהם _____

ד. יש מקרים שמצא אבידה ואפילו יש בה סימן הדין הוא שהרי אלו שלו:

אלו מקרים הדין כן משום שהן אבודים ממנו ומכל אדם _____

ואלו מקרים הן משום המקום שבה נמצאו _____

מדוע במקומות אלו הם שלו _____

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

א. איבעיא להו, כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר "הרי אלו שלו"

על איזה מהדינים שאמר ר' שמעון בן אלעזר מסתפקת הגמ' _____
האם זה דוקא ברוב כנענים, אבל ברוב ישראל לא, ומה יהיה הדין ברוב ישראל _____
או דילמא, אפילו ברוב ישראל נמי אמר "הרי אלו שלו" _____
מה הסברא לומר שאפילו ברוב ישראל הרי אלו שלו (תוס') _____

ב. אם תמצא לומר, שאפילו ברוב ישראל נמי אמר ר' שמעון בן אלעזר, נְשִׁמָּה _____
יש להסתפק, האם פליגי רבנן עליה, ומה הם סוברים _____
או לא פליגי רבנן על ר' שמעון בן אלעזר כלל, וגם הם סוברים שהרי אלו שלו.

ג. ואם תמצא לומר, פליגי רבנן על ר' שמעון בן אלעזר, אזי ברוב ישראל ודאי פליגי, שמה הדין בזה לרבנן _____
אך עדיין יש להסתפק האם גם ברוב כנענים פליגי, ומה הם סוברים _____
או שבזה לא פליגי, ומה הם סוברים _____
הערה: עיין שיטמ"ק בסוף ד"ה כי קאמר, שמפרש מה הוסיפה הגמ' להסתפק בספק ג', לפי רש"י בד"ה פליגי.

ד. ואם תמצא לומר, פליגי רבנן על ר' שמעון בן אלעזר אפילו ברוב כנענים

יש להסתפק, האם הלכה כמותו, כמו מי _____
או אין הלכה כמותו, אלא כמי ההלכה _____

ה. אם תמצא לומר, הלכה כמותו

עדיין יש להסתפק, האם הלכה כמותו דוקא ברוב כנענים, ולפי"ז מה ההלכה ברוב ישראל _____
או אפילו ברוב ישראל, נְשִׁמָּה יהיה ההלכה אפילו בזה _____

סיכום הספקות בדברי ר' שמעון בן אלעזר לגבי מקום שהרבים מצויין שם

ספק	לפי איזה צד בספק הקודם מסתפקת הגמ'	מה צד א'	מה צד ב'
א.	*****	האם ר' שמעון בן אלעזר אמר הרי אלו שלו, דוקא שמצאה במקום שחז כנענים	שחז ברוב ישראל אמר הרי אלו שלו
ב.	שר שמעון בן אלעזר סובר הרי אלו שלו אפילו ברוב ישראל		
ג.			
ד.			
ה.			

סיכום הספיקות בדברי רשב"א "ובכל מקום שהרבים מצויין שם, הרי אלו שלו"

ספק א': האם הוא אמר "הרי אלו שלו" גם ברוב ישראל. ספק ב': האם נחלקו רבנן על ר' שמעון בן אלעזר.

ספק ג': האם חולקים רבנן עליו אף ברוב כנענים. ספק ד': האם הלכה כר' שמעון בן אלעזר.

ספק ה': האם הלכה כמותו אף ברוב ישראל.

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

תא שמע לפשוט את הספק הראשון, דתני בברייתא, **המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובכל מקום שהרבים מצויין שם, אע"פ שיש בהן סימן, הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן** מדייקת הגמ', **מאן** (מי הוא התנא) **ששמעת ליה דאזיל בתר רובא, הרי זה ר' שמעון בן אלעזר** באר כוונת הגמ' **"דאזיל בתר רובא"** (רש"י)

ומהא דתני בברייתא שבבתי כנסיות ובתי מדרשות "הרי אלו שלו" שהם מקומות שרובם ישראל **שמעת מינה שאפילו ברוב ישראל נמי, גם כן מה סובר ר"ש בן אלעזר** סכם, מה רוצה הגמ' להוכיח מהברייתא מה הראי' שהברייתא היא ר' שמעון בן אלעזר ומה ההוכחה דאיירי אפילו ברוב ישראל הגמ' מנסה לדחות את הראי', שאפשר לומר שרשב"א סובר ברוב ישראל חייב להכריז והטעם ש"הרי אלו שלו" משום **דהכא במאי עסקינן, במפוזרין, מדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלו"** לפי זה האם יש ראי' מה רשב"א סובר ברוב ישראל סיכום שקלא וטריא של הגמ' בשלב זה

באר הראי'/הדיחוי	וא"כ האם יש ראי' שרשב"א סובר ברוב ישראל הרי אלו שלו	ומדוע הן שלו	"המוצא מעות בבתי כנסיות" האם איירי במעות שיש בהן סימן	
				לפי הבנת הגמ' בראיה
				לפי הדיחוי

מקשה הגמ' על הדיחוי, **אי איירי במפוזרין, מאי אריא** דווקא שנמצאו המעות במקום שהרבים מצויין שם הרי **אפילו** אם נמצאו במקום שאין הרבים מצויין שם, מה צריך להיות הדין בזה ומדוע ולכן האם אפשר לומר שהטעם ש"הרי אלו שלו", הוא משום דאיירי במפוזרין **א"כ מדוע "הרי אלו שלו"** לפי"ז האם יש ראייה שר' שמעון בן אלעזר סובר אפילו ברוב ישראל הא"ש דוחה הגמ' את הראי' מהברייתא באופן אחר **אלא, לעולם** הברייתא מיירי **בצרורין, האם יש סימן למעות** **והכא במאי עסקינן, בבתי כנסיות** (מקום כינוס) **של כנענים, וזה הוא הטעם** "שהרי אלו שלו", ולכן אין ראי' מה סובר רבי שמעון בן אלעזר ברוב ישראל

סיכום שקלא וטריא של הגמ' בשלב זה

באלו בתי כנסיות מיירי	ומדוע הן שלו	וא"כ האם יש ראי' מה סובר ר"ש בן אלעזר ברוב ישראל	
			לפי הבנת הגמ' בראיה
			לפי הדיחוי

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

אומרת הגמ', שאמנם אין ראי' ממה דתני בברייתא "בתי כנסיות"

אך הא דתני **בתי מדרשות, מאי איכא למימר**, הרי "בתי מדרשות" ודאי של ישראל הם

ולכן **האם יש ראייה שר' שמעון בן אלעזר סובר אפילו ברוב ישראל הא"ש** _____

דוחה הגמ', דאע"פ שהברייתא מיירי ב**בתי מדרשות דידן** (שלנו - של ישראל)

מכל מקום, אין ראי' מה הדין ברוב ישראל, משום דמיירי **דיתבי בהו כנענים**

מה הוא תפקידם של הכנענים שם (רש"י) _____ ומדוע הוצרכו לשמור שם (שם) _____

מדוע הרי אלו שלו, הרי רוב האנשים בבתי מדרשות הם ישראלים, וא"כ הוי מקום שרוב ישראל (רשב"א) _____

אומרת הגמ', **השתא דאתית להכי** (עכשיו שבאת לכך), למה _____

אפשר לומר, **שבתי כנסיות נמי**, איירי בבתי כנסיות **דידן**, **דיתבי בהו כנענים**.

סכס, מה רצתה הגמ' להוכיח מהברייתא _____

באר את ההוכחה _____

איך דחתה הגמ' את הראי' למסקנא _____

סיכום הראיות מהברייתא והדיחויים

ולכן האם יש ראי' דרשב"א סובר הרי אלו שלו אפילו ברוב ישראל	ומדוע הם שלו	בשלב זה, האם מיירי ברוב ישראל	
			ת"ש המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, וכל מקום שרבים מצויין שם, הרי אלו שלו וכו'
			הכא במאי עסקינן, במפוזרין
			אי במפוזרין, מאי אריא וכו' אלא לעולם בצרורין, והכא במאי עסקינן בבתי כנסיות של כנענים
			בתי מדרשות, מאי איכא למימר
			בתי מדרשות דידן דיתבי בהו כנענים
			השתא דאתית להכי, בתי כנסיות נמי דידן, דיתבי בהו כנענים

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

תא שמע מהא דתנן במשנה במסכת מכשירין, מצא בה אבידה, למה הכוונה "בה" (רש"י) _____
אם רוב אנשי העיר הם ישראל, חייב להכריז, ואם רוב אנשי העיר הם כנענים, אינו חייב להכריז
ומבאר הגמ', מאן שמעת ליה דאמר שלגבי מציאה אזלינן בתר רובא, הרי זה ר' שמעון בן אלעזר
וכיון שהמשנה היא ר' שמעון בן אלעזר, שמעת מינה, כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר, שְׁמָה _____
זה דוקא ברוב כנענים, אבל ברוב ישראל לא, שמה הדין ברוב ישראל _____
דוחה הגמ', שאפשר לומר דר' שמעון בן אלעזר סובר אפילו ברוב ישראל נמי הרי אלו שלו, והמשנה שאומרת "אם רוב ישראל
חייב להכריז", הא מני, רבנן היא, וברוב כנענים גם רבנן סוברים דאזלינן בתר רובא
סכס, לפי הבנת הגמ' בראי, מי התנא של המשנה _____
מדוע סברה הגמ' כן _____
ומה אפשר להוכיח מהמשנה _____
לפי הדיחוי ומי התנא של המשנה _____
ומה הם סוברים בענין מקום שהרבים מצויין _____
אומרת הגמ', שאם נעמיד את המשנה כרבנן
אם כן תפשוט מינה (מהמשנה), דמודו ליה רבנן לר' שמעון בן אלעזר, ברוב כנענים
שמה הדין ברוב כנענים _____
ומה אפשר לפשוט מזה לגבי הספק האם רבנן חולקים ברוב ישראל (רש"י) _____
הערה: הגמ' אומרת "תפשוט מינה דמודו רבנן לר"ש בן אלעזר וכו'", וצ"ע איך אפשר לפשוט זאת, דהא מ"מ אפשר לומר דשמא ר' שמעון
בן אלעזר היא, וא"כ אין ראי' לא לכאן ולא לכאן (תוס').
סכס, אלו מהחמשה ספיקות (עיי' סוף עמוד 38) אפשר לפשוט מהמשנה במסכת מכשירין:
אם המשנה היא ר' שמעון בן אלעזר _____
אם היא רבנן א. _____ ב. _____
ג. _____

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

דוחה הגמ', שאין הוכחה לגבי הדין של מקום שרבים מצויים שם

אלא, לעולם המשנה ר' שמעון בן אלעזר היא, ואפילו ברוב ישראל נמי

שמה הוא סובר גם ברוב ישראל

והכא במשנה במסכת מכשירין דתנן "אם רוב ישראל חייב להכריז" במאי עסקינן, בטמון

פרש "בטמון"

ומדוע זו סיבה שחייב להכריז ברוב ישראל (רש"י)

סכס, מה הטעם ש"אם רוב ישראל חייב להכריז":

לפי הבנת הגמ' בראי' לפי הדיחוי

מקשה הגמ', **אי מיירי בטמון, מאי עבדתיה גביה, פרש**

והתנן במשנה בדף כ"ה, מצא כלי באשפה, אם הכלי מכוסה (טמון), לא יגע בו, ואם הוא מגולה, נוטל ומכריז

סיכום הקושיא, מה הדין בטמון:

לפי האוקימתא במשנה במכשירין לפי המשנה לקמן דף כ"ה

מתרצת הגמ', שהטעם שצריך להכריז אע"פ שהוא טמון, הוא **כדאמר רב פפא** (בדף כ"ה): לפרש הברייתא דתני "מצא כלי

טמון באשפה, נוטל ומכריז", דמיירי **באשפה שאינה עשויה לפנות** אלא לאחר זמן, **ונמלך עליה לפנותה** מיד

מדוע זו סיבה שחייב להכריז (רש"י)

הכא נמי, היכן

מיירי **באשפה שאינה עשויה לפנות, ונמלך עליה לפנותה**

ביאור קושית הגמ' "מאי עבדתיה גביה" והתירוץ של רב פפא

המשנה לקמן בדף כ"ה	המשנה במסכת מכשירין	
		הקושיא: מה הדין במצא כלי טמון
		התירוץ: באיזו אשפה מיירי

סיכום הדינים דמצא כלי טמון באשפה

באשפה	מה הדין	והטעם
שאינה עשויה לפנות כלל		
שעשויה לפנות מיד		(רש"י)
שאינה עשויה לפנות ונמלך לפנותה		

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

ואיבעית אימא, לעולם המשנה רבנן היא, ולא מיירי בטמון

אם נאמר כן, איזה ספק רצתה הגמ' לעיל לפשוט
ואיד

מכל מקום אין לפשוט זאת, משום דמי קתני שברוב כנענים הן שלו, הרי רק "אינו חייב להכריז" קתני
שאפשר לפרש, שהמוצא יטול את האבידה ויניח אותה אצלו, וייתי ישראל, ויהיב ביה סימנא ושקיל
מדוע אינו חייב להכריז (רש"י)

א"כ מדוע אינו רשאי ליטול לעצמו (שם)
סכס, מה ששנינו במשנה "אינו חייב להכריז", האם האבידה היא שלו :
לפי הבנת הגמ' לעיל "הא מני רבנן היא" לפי הדיחוי

שאלות סיכום :

מה רצתה הגמ' להוכיח מהמשנה ד"מצא בה אבידה וכו'"
מה דיחוי א'
ומה דיחוי ב'
ואם המשנה היא כדעת רבנן, מדוע אין לפשוט דמודו רבנן ברוב כנענים

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

תא שמע, מהא דאמר רב אסי, מצא חבית יין במקום שרבים מצויין שם, בעיר שרובה כנענים

הרי היא **מותרת משום מציאה**, פרש (רשי"י) _____
ואסורה בהנאה, מדוע _____
ואם בא ישראל ונתן בה סימן, מותרת בשתיה למוצאה, מדוע (רשי"י) _____
מדוע אינו חייב להחזיר למי שנתן בה סימן (שם) _____

סיכום דין המוצא חבית יין בעיר שרובה כנענים

והאם היין מותרת בשתייה או אסורה בהנאה	האם הוא שלו או שחייב להכריז	
		כשלא בא ישראל ונתן בה סימן
		כשבא ישראל ונתן בה סימן

ומסיימת הגמ' את הראי', **כמאן** אמר רב אסי את דבריו, הרי זה **כר' שמעון בן אלעזר**

איך משמע שרב אסי אמר את דבריו כר' שמעון בן אלעזר _____
שמע מינה, כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר, שְׁמָה _____
דוקא ברוב כנענים, אבל ברוב ישראל, לא, איך משמע כן _____

דוחה הגמ', **לעולם אימא לך, ר' שמעון בן אלעזר, אפילו ברוב ישראל נמי קאמר** שהרי אלו שלו

ורב אסי שאמר "מותרת משום מציאה" רק ברוב כנענים, זה משום שלא פסק לגמרי כמו ר' שמעון בן אלעזר

אלא, סבר לה כוותיה בחדא, במה הוא סובר כר"ש בן אלעזר _____
ופליג עליה בחדא, ובמה הוא חולק עליו _____
שאלת רשות: איזו מחמש האיבעיות אפשר בכל זאת לפשוט מדברי רב אסי (תוס') _____

הגמ' מקשה על דברי רב אסי

וכי מאחר דאסירא בהנאה (כשלא בא ישראל ונתן בה סימן), **מה אסורה בהנאה** _____
א"כ מה שאמר שהיא מותרת משום מציאה, למאי הלכתא

באר את הקושיא _____
אמר רב אשי, לקנקנה, פרש _____

שאלות סיכום:

א. מצא חבית יין בעיר שרובה כנענים, האם היא שלו או שחייב להכריז _____
מה מותר בהנאה _____ **ומה אסור** _____
אם בא ישראל ונתן בה סימן מה מותר בהנאה _____
ב. מה רצתה הגמ' לפשוט מרב אסי _____
ואיך דחתה הגמ' את הראי' _____

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

הגמ' מביאה כמה מעשים כדי לפשוט מהם חלק מהספיקות בדברי ר' שמעון בן אלעזר

ההוא גברא, דאשכח ארבעה זוזי דציירי בסדינא (צוררים בבגד), ושדו בנהר בירן, פרש (רש"י)

אתא לקמיה דרב יהודה לשאול מה דין הכסף שמצא, אמר ליה רב יהודה, זיל אכריז

מקשה הגמ', והא מקרה זה כזוטו של ים הוא, שמה הדין בזוטו של ים

ומה פסק לו רב יהודה.

מתרצת הגמ', שאני (שונה) נהר בירן משאר נהרות, כיון דמתקיל, פרש (רש"י)

לא מיאש, מדוע זו סיבה שהבעלים לא מתייאשים (שם)

סיכום ההבדל בין נהר בירן לשאר נהרות

ולכן מה הדין אם מצא בו אבידה	והטעם	האם יש לו דין של "זוטו של ים"	
			נהר בירן
			שאר נהרות

עכשיו מפרשת הגמ' את הראי'

והא במקום זה רובא כנענים נינהו, ובכל זאת מה פסק רב יהודה

שמע מינה, אין הלכה כר' שמעון בן אלעזר אפילו ברוב כנענים

איזו מהחמש ספיקות (עיין סוף עמוד 38) רוצה הגמ' לפשוט מזה

דוחה הגמ', דשאני נהר בירן משאר מקומות של רוב כנענים

דישראל סכרו ליה, פרש

וישראל כרו ליה, פרש

ומבאר הגמ', דכיון דישראל סכרו ליה, אימור (יש לומר) מישראל נפל בשעה שסכרו אותו

וכיון דישראל כרו ליה, לא מיאש, באר מדוע (רש"י)

ביאור מדוע שונה נהר בירן משאר מקומות של רוב כנענים

מדוע אין טעם זה בנהר בירן	מדוע במקום שרוב כנענים הרי אלו שלו	
	שאין אמריא שפא מצי אין חיוז השנה אל אבידת צי	טעם א'
	אפילו אם נפא מישראל, הא כבר התיאש משאול שזכר שהכניס יקחלו	טעם ב'

סכם, האם נהר בירן הוא במקום של רוב כנענים או רוב ישראל

מה רצתה הגמ' להוכיח מהא דחייב להכריז

ומה הטעם שחייב להכריז לפי הדיחוי

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

מעשה נוסף במצא מציאה במקום שרבים מצוין שם

רב יהודה הוה שקיל ואזיל בתריה דמר שמואל רבו, בשוקא דבי דיסא

פרש "שוקא דבי דיסא" (רש"י)

האם הוא מקום שרבים מצויין שם (שם)

אמר ליה רב יהודה לשמואל, **מצא כאן ארנקי, מהו דינו**

אמר ליה שמואל, **הרי אלו שלו**, כיון דהוי מקום שרבים מצוין שם

המשך רב יהודה ושאלו, במקרה שאח"כ **בא ישראל ונתן בה סימן, מהו, אמר ליה** שמואל, **חייב להחזיר**

הקשה לו רב יהודה, **תרת"י** (רב יהודה אמר כן בלשון תמיה)

באר את הלשון "תרת"י" (רש"י ב"ק דף כ"א:)

הסתירה בדברי שמואל

הסתירה: האם הבעלים מתייאשים במקום שרבים מצויים שם	מה התשובה	מה השאלה	
			שאלה א'
			שאלה ב'

אמר ליה שמואל, שאכן מעיקר הדין אינו חייב להחזיר לו, ומה שאמרתי "חייב להחזיר", הוא רק **לפנים משורת הדין**

כי הא (המעשה), **דאבוה דשמואל אשכח הנך חמרי במדברא**, פרש מה זה "חמרי"

ואהדרינהו למרייהו לבתר תריסר ירחי שתא, פרש

ממה עברו שנים עשר חודש

והאם אבוה דשמואל היה חייב להחזירם

ומדוע (רש"י ברכות דף נח: ד"ה ככלי)

ובכל זאת החזירם **לפנים משורת הדין**

מה לומדים מהמעשה דאבוה דשמואל

מעשה נוסף

רבא הוה שקיל ואזיל בתריה דרב נחמן בשוקא דגלדאי, פרש "גלדאי" (רש"י)

ואמרי לה (ויש שאמרו), שזה היה **בשוקא דרבנן**, פ', שהיו מצויים שם החכמים, ומיהו רובא גוים נינהו (שיטמ"ק בשם הריצב"ש)

אמר ליה רבא לרב נחמן, **מצא כאן ארנקי, מהו דינו**

אמר ליה רב נחמן, **הרי אלו שלו** (כמו שפסק שמואל במעשה דלעיל)

המשך רבא ושאלו, במקרה שאח"כ **בא ישראל ונתן בה סימן, מהו**

אמר ליה רב נחמן, אעפ"כ **הרי אלו שלו**

שים לב: רב נחמן השיב לו איך לנהוג מעיקר הדין, דלפנים משורת הדין חייב להחזיר כמו שאמר שמואל במעשה דלעיל.

שאל לו רבא, **והלא עומד וצווח, מי עומד וצווח**

ומה הוא צווח

השיב לו רב נחמן, שאפילו בעומד וצווח שאינו מתייאש, מ"מ הרי אלו שלו

משום **דנעשה** הבעלים **כצווח על ביתו שנפל, ועל ספינתו שטבעה בים**, שאין צויחתו מועילה כלום להשיב את הפסדו,

אף כאן, אנו אומרים שודאי נתייאש, ואין בצויחתו כלום.

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

מעשה נוסף: **ההוא דיו** (עוף טורף) **דשקיל בשרא בשוקא** (לקח בשר מן השוק)

ושדיה בצנייתא דבי בר מריון, פרש (רש"י)

אתא בר מריון לקמיה דאביי לשאול מה הדין, **אמר ליה אביי**, **זיל שקול לנפשך**

מדייקת הגמ', **והא רובא דישראל נינהו** ואעפ"כ התיר לו אביי ליטול את הבשר לעצמו

שמעת מינה, הלכה כר' שמעון בן אלעזר אפילו ברוב ישראל

דוחה הגמ', **דשאני** מקרה זה של ההוא **דיו**, **דכזוטו של ים דמי**, במה זה דומה לזוטו של ים

סכס, מדוע פסק לו אביי "זיל שקול לנפשך":

לפי ההו"א _____ **לפי הדיחוי** _____

מקשה הגמ', איך התיר אביי את הבשר באכילה, **והא אמר רב, בשר שנתעלם מן העין, אסור**

פרש "בשר שנתעלם מן העין" _____ **ומה הטעם שהוא אסור** (רש"י)

מתרצת הגמ', **דאיירי בעומד ורואהו**, מה הוא ראה (רש"י)

סכס, מה עוד רצתה הגמ' לפשוט מהפסק של אביי

ואיך דחתה הגמ' את הראי' _____

מעשה נוסף: שים לב, במעשה זה מוזכר אמורא בשם רבי חנינא, ובברייתא מובא תנא בשם רבי חנניא.

רבי חנינא מצא גדי שחוט בדרך **בין טבריה לציפורי, והתירוהו לו** חכמים, א. לקחת לעצמו, ב. לאוכלו

אמר רבי אמי, מה שהתירוהו לו משום מציאה (דהיינו שמותר לקחת לעצמו), זה משום שפסקו **כר' שמעון בן אלעזר**

שמה הוא סובר _____

ומה שהתירוהו לו **משום שחיטה** (לאכלו), זה משום שפסקו **כר' חנניא בנו של ר' יוסי הגלילי**

דתניא בברייתא, **הרי שאבדו לו גדינו ותרנגוליו, והלך ומצאן שחוטין**, ואין ידוע אם נשחטו כהלכה

רבי יהודה אוסר אותם באכילה, ורבי חנניא בנו של רבי יוסי הגלילי, מתיר

ומבאר רבי באיזה מקרה חולקים ר' יהודה ור' חנניא (תוס')

אמר רבי, נראין דברי רבי יהודה (שאוסר באכילה) לרבי חנניא, **כשמצאן באשפה** שבשוק, שבזה מודה ר' חנניא שאסור

מדוע **כשמצאן באשפה** שבשוק אסורים באכילה (רש"י) _____

ודברי ר' חנניא בנו של ר"י הגלילי נראין לר' יהודה, **כשמצאן בבית**, שמה הדין בזה גם לפי ר' יהודה _____

והטעם הוא, שכשמצאן בבית, אנו אומרים שמסתמא נשחטו כהלכה.

שאלות סיכום:

מה הדין, **כשמצאן באשפה שבשוק** _____ **כשמצאן בבית** _____

ובאיזה מקרה חולקים ר' יהודה ור' חנניא בנו של ר"י הגלילי (תוס') _____

"רבי חנניא מצא גדי שחוט", היכן מצאו _____ ולכן למה זה דומה (שם) _____

ומה הדין **כשמצאן שם**: לפי ר' יהודה _____ לפי ר' חנניא _____

לפי איזה מהתנאים הנ"ל התירו לר' חנניא משום שחיטה _____

סיכום דין מצא בשר שחוט ואין ידוע אם נשחט כהלכה

כשמצאן בדרך	כשמצאן באשפה		כשמצאן בבית	
	שבבית	שבשוק		
				לפי ר' יהודה
				לפי ר' חנניא

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

מדייקת הגמ', **מדהתירוהו לו** לר' חנינא **משום שחיטה**, משמע שהמקום שבו נמצא הבשר **רובא דישראל ניהו**

שמה היה הדין אילו היה רוב כנענים _____ ומדוע _____
ומזה שהתירו לו ליטול את הבשר לעצמו, **שמעת מינה, שהלכה כר"ש בן אלעזר** שהרי אלו שלו, **אפילו ברוב ישראל**
אמר רבא לדחות את הראי', שאפשר לומר שמצאו במקום **שרוב כנענים**
אבל **ורוב טבחי** (שוחטים) של אותו מקום **ישראל** הם, ולכן התירוהו לו באכילה.

סיכום הראי' מהא דהתירו לר' חנינא את הבשר, והדיחוי

ולכן האם אפשר לפשוט שהלכה כרשב"א אפילו ברוב ישראל	ומה הטעם שהתירו לו		האם איירי ברוב ישראל או ברוב כנענים	
	לקחת לעצמו	לאוכלו		
				לפי הבנת הגמ' בראי'
				לפי הדיחוי

רבי אמי אשכח (מצא) **פרגיות שחוטות**, בדרך **בין טבריה לציפורי**, פרש "פרגיות" (רש"י) _____

אתא רבי אמי **לקמיה דרבי אסי** לשאול מה הדין, **ואמרי לה** (ויש שאמרו) שרבי אמי בא **לקמיה דר' יוחנן** לשאול, **ואמרי**

לה שרבי אמי בא לשאול מהחכמים שהיו **בבי מדרשא** (בבית המדרש)

ואמרו ליה לרבי אמי, **זיל שקול לנפשך**.

שאלות רשות: מי היה גדול יותר, רבי אמי או רבי אסי (תוס') _____

א"כ כיצד בא לפניו לשאול (שם) _____

רבי יצחק נפחא אשכח קיבורא דאזלי ביה אזלויי, מה הוא מצא (רש"י) _____

והיכן מצא אותם (שם) _____

אתא רבי יצחק נפחא **לקמיה דר' יוחנן**, **ואמרי לה** שר' יצחק נפחא בא לשאול מהחכמים שהיו **בבי מדרשא**

ואמרו ליה לרבי יצחק, **זיל שקול לנפשך**.

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

סיכום הראיות שהביאה הגמ' בעניין הספיקות בדברי רשב"א ורבנן

ספק א': האם הוא אמר "הרי אלו שלו" גם ברוב ישראל. **ספק ב':** האם נחלקו רבנן על ר' שמעון בן אלעזר.

ספק ג': האם חולקים רבנן עליו אף ברוב כנענים. **ספק ד':** האם הלכה כר' שמעון בן אלעזר.

ספק ה': האם הלכה כמותו אף ברוב ישראל.

מה רצתה הגמ' לפשוט מזה כתוב את המספר הספק	באר את הראיה	מה הדיחוי למסקנא
ת"ש, המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובכל מקום שהרבים מצוין שם, הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן		
תא שמע, מצא בה אבידה, אם רוב ישראל חייב להכריז, ואם רוב כנענים אינו חייב להכריז		דיחוי א' דיחוי ב'
תא שמע, דאמר רב אסי, מצא חבית יין, בעיר שרובה כנענים, מותרת משום מציאה, ואסורה בהנאה		
ההוא גברא, דאשכח ארבעה זוזי דציירי בסדינא ושדו בנהר בין, אתא לקמיה דרב יהודה, אמר ליה זיל אכריז וכו'		
ההוא דיו דשקיל בשרא בשוקא ושדיה בצנייתא דבי בר מריון, אתא לקמיה דאביי, אמר ליה, זיל שקול לנפשך		
רבי חנינא מצא גדי שחוט בין טבריה לציפורי, והתירוהו לו		

בס"ד

בבא מציעא דף כ"א ע"א - כ"ד ע"ב

סיכום המשנה (בדף כ"א.) על פי דברי הגמ'

מצא פירות מפוזרין, מדוע הרי אלו שלו, לפי מסקנת הגמ' _____
מעות מפוזרות, מדוע הם שלו _____
כריכות ברשות הרבים, האם איירי שיש בהן סימן או לא :
לפי רבה _____ ומדוע הם שלו _____
לפי רבא _____ ומדוע הם שלו _____
ככרות של נחתום, מדוע ככרות אלו הם דבר שאין בו סימן _____
מחרוזת של דגים, מדוע לא הוי סימן : קשר _____ מנין _____
חתיכות של בשר, האם הוי סימן : משקל _____ מדוע הרי אלו שלו _____
חתיכה גופה _____

מצא עיגול ובתוכו חרס, ככר ובתוכו מעות

	מה הדין	ומדוע לפי רבה ורבא
לפי תנא קמא		
לפי ר' יהודה		

כלי אנפוריא, פרש מה זה _____

האם מכריזין על כלים חדשים שאין בהם סימן

כששבעתן העין	כשלא שבעתן העין	
לאדם שאינו צורבא מרבנן		
לצורבא מרבנן	לפי רשב"א	
	לפי רבנן	

אלו עוד דברים למדנו במשנה שהרי אלו שלו, משום דאין בהם סימן :

- א. _____ ב. _____
ג. _____ ד. _____

בס"ד

בבא מציעא דף כ"ד ע"ב - כ"ה ע"א

הקדמה: בתחילת הפרק שנינו "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז".
במשנה הקודמת למדנו "אלו מציאות שלו", ובמשנתנו נלמד "אלו חייב להכריז".

מתנאי ואלו מציאות חייב להכריז

מצא: א. פירות בכלי, ב. או כלי כמות שהוא ריקן, ג. מעות בכיס, ד. או כיס כמות שהוא, ה. צבורי פירות, ו. צבורי מעות, ז. שלשה מטבעות זה על גב זה, ח. כריכות ברשות היחיד, ט. וככרות של בעל הבית, י. וגזי צמר הלקוחות מבית האומן, יא. כדי יין וכדי שמן, הרי אלו חייב להכריז.

מדוע חייב להכריז:

כשמצא פירות בכלי ומעות בכיס (רש"י) _____
כשמצא ככרות של בעל הבית (גמ' לעיל דף כ"ג) _____

לעיל דנה הגמ' מהו הסימן בכריכות ברשות היחיד, וכן כדי יין וכדי שמן,
ובהמשך הגמ' יתבאר מהו הסימן בצבורי פירות, בצבורי מעות, ובשלשה מטבעות זה על גב זה.

סיכום הדברים ש"הרי אלו שלו" (המשנה הראשונה), וש"חייב להכריז" (משנתנו)

מצא	מה הוא האופן ש"הרי אלו שלו" המשנה הראשונה	מה הוא האופן ש"חייב להכריז" משנתנו
פירות		א.
		ב.
מעות		א.
		ב.
		ג.
כריכות		
ככרות		
גזי צמר		

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"ב - כ"ה ע"א

גמ' שנינו במשנתנו, "מצא פירות בכלי וכו' או מעות בכיס, חייב להכריז"

מדדיקת הגמ', **טעמא, דמצא פירות בכלי ומעות בכיס**, שאז מה הדין (רש"י) _____

והטעם שהם של בעל הכלי, הואיל ויש סימן בכלי, אנו אומרים שגם הפירות שייכים לו, אע"פ שאין בהן סימן

משמע, **הא** אם מצא **כלי ולפניו פירות**, או **כיס ולפניו מעות**, **הרי אלו שלו** (של המוצא)

מה הוי שלו (רש"י) _____ ומה יעשה עם הכלי או הכיס (שם) _____

נמצינו למדים שאע"פ שחייב להחזיר את הכלי לבעל הסימן, מ"מ הפירות הן למוצאן

תנינא, פרש (רש"י ב"ק דף י"ד ע"ב) _____ **להא דתנו רבנן**, פרש (שם) _____

ומה רצונו לומר בזה (שם) _____

דתני בברייתא, **מצא כלי ולפניו פירות, כיס ולפניו מעות, הרי אלו** (הפירות או המעות) **שלו**

אבל אם מצא פירות, **מקצתן בכלי ומקצתן על גבי קרקע**, או מעות, **מקצתן בכיס ומקצתן על גבי קרקע**

חייב להכריז, ויחזיר את הכלי והפירות למי שנותן סימן על הכלי, וכן הכיס והמעות לבעל הכיס

כשמחזיר את הפירות, האם מחזיר רק אלו שבתוך הכלי, או גם אלו שעל גבי הקרקע (רש"י) _____

סכס, איזה דין בברייתא הוא כמו מה שדייקנו ממשנתנו _____

סיכום דין הנותן סימן בכלי או בכיס ולא על מה שבתוכו

האם הפירות/המעות שייכים למאבד או למוצא	האם הכלי/הכיס שייך למאבד או למוצא	
		מצא כלי ולפניו פירות או כיס ולפניו מעות
		מקצתן בכלי/בכיס ומקצתן על גבי קרקע וכו'

ורמינהו, הקשו בני הישיבה סתירה מהברייתא ששנינו לברייתא אחרת

דתני, **מצא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן**, **הבא דוגמא לזה** (רש"י) _____

חייב להכריז, על מה הוא מכריז (רש"י) _____ ולמי המעות (שם) _____

בא בעל סימן ונטל את שלו, מה הוא אומר ששייך לו (רש"י) _____

ומה הוא אומר שאינו שלו (שם) _____

זכה הלה בדבר שאין בו סימן, מי זכה בו _____ ומהו הדבר שזכה בו _____

צריך עיון: אם מיירי שבעל הכלי אומר שאין הפירות שלו, פשוט שהם של המוצא, עיין פנ"י מה שתירץ.

סיכום הסתירה

מצא פירות חוץ לכלי או מעות חוץ לכיס מה הדין של הפירות והמעות	באלו מילים תני דין זה בברייתא	
		לפי ברייתא א'
		לפי ברייתא ב'

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"ב - כ"ה ע"א

תירוצ' א: **אמר רב זביד, לא קשיא** הסתירה בין הבריות

הא (בריתא א'), מיירי **בכובא וכיתנא**, פרש "כובא" (רש"י) _____ "כיתנא" (שם) _____

הא (בריתא ב'), מיירי **בצנא ופירי** (בסל ופירות מונחים לפניו)

הערה: התוס' הקשו, איך אפשר להעמיד את הבריתא הראשנה בכובא וכיתנא, הרי תני "כלי ולפניו פירות" ופשתן אינו פרי.

סיכום התירוצ' של רב זביד

ומדוע	ולכן למי שייך מה שנמצא לפני הכלי	מה הוא מצא	
(רש"י)			בריתא א' "הרי אלו שלו"
(שם)			בריתא ב' "חייב להכריז"

תירוצ' ב: **רב פפא אמר, הא והא** (שתי הבריות), מיירי **בצנא ופירי, ולא קשיא** הסתירה

הא, דאשתייר בה מידי, ולכן למי שייכים הפירות _____

ומדוע (רש"י) _____

הא, דלא אשתייר בה מידי, ולכן למי שייכים הפירות _____

ומדוע (רש"י) _____

תירוצ' ג: **ואיבעית אימא, הא והא, מיירי דלא אשתייר בה מידי, ולא קשיא**

הא, דמהדרי אפיה (פתח הכלי) **לגבי פירי, איזו ברייתא מיירי כן** _____

הא, דלא מהדרי אפיה לגבי פירי, ולכן למי שייכים הפירות _____

תירוצ' ד: **ואיבעית אימא, הא והא, מיירי דמהדרי אפיה לגבי פירי, ולא נשאר פירות בכלי, ולא קשיא**

הא, דאית ליה אוגנין לצנא, פרש "אוגנין" _____

ולכן למי הפירות _____ ומדוע (רש"י) _____

הא, דלית ליה אוגנין לצנא, איזו ברייתא מיירי כן _____

סיכום התירוצים על הסתירה

איך מיירי ברייתא א' "מצא כלי ולפניו פירות כיוס ולפניו מעות, הרי אלו שלו"	איך מיירי ברייתא ב' "מצא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן, חייב להכריז"	
		לרב זביד
		לרב פפא בצנא ופירי
		לאב"א א' דלא אשתייר בה מידי
		לאב"א ב' דמהדרי אפיה לגבי פירי

בס"ד

בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

שנינו במשנתנו, מצא "צבורי פירות וצבורי מעות" חייב להכריז.

אומרת הגמ', מהא דתני במשנתנו "צבורי" שזה לשון רבים, שמעת מינה מנין הוי סימן

באר את הראי' (רש"י)

דוחה הגמ', תני, צבור פירות (שהוא לשון יחיד) לפי זה, כמה ערימות מצא.

ומה הוא הסימן (רש"י)

אומרת הגמ', אם אתה שונה במשנה "צבור", א"כ שמעת מינה, מקום הוי סימן

דוחה הגמ', תני, צבורי פירות, לפי זה מה הוא הסימן (רש"י)

סיכום שקלא וטריא דהגמ'

אם תני	האם זה לשון רבים או לשון יחיד	כמה ערימות מיידי שמצא	מה אפשר להוכיח מזה	ואיך דחתה הגמ' את הראי'
צבורי פירות				
צבור פירות				

לסיכום, האם יש ראי': שמנין הוי סימן _____ שמקום הוי סימן _____

ומדוע (שם)

שים לב: מה שהגמ' רצתה להוכיח מ"צבורי פירות" דמנין הוי סימן, ולא הוכיחה זאת מ"ככרות של בעה"ב", שגם זה הוי לשון רבים, הוא משום ד"ככרות" אפשר לומר שהסימן הוא בככרות עצמן, (לכאורה זה כוונת רש"י בד"ה ש"מ מנין) משא"כ "צבורי פירות" שאין סימן בפירות עצמן, צריך לומר שהסימן הוא המנין.

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

שנינו במשנתנו, "מצא שלשה מטבעות זה על גב זה, חייב להכריז"

אמר רבי יצחק מגדלאה, והוא שעשויין כמגדלין, פרש "כמגדלין" (רש"י)

מה מוכח מזה שהם מונחים כמגדלין (שם)

ולכן מה הדין (שם)

ומה הסימן שנותן המאבד (שם)

לפי דבריו מה הדין אם מצא שלשה מטבעות זה על גב זה ששויין ברחבן

תניא נמי הכי בברייתא כדברי רבי יצחק מגדלאה

דתני **מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו**, ואם היו **עשויין כמגדלים, חייב להכריז**

ומבארת הברייתא, **ואלו הן עשויין כמגדלים, שלשה מטבעין** שאין דומות זו לזו ברחבן, שמונחים זה על גב זה

מקשה הגמ', **הא גופא** (הברייתא עצמה) **קשיא**, שיש בה סתירה בין הרישא לסיפא

דברישא **אמרת, מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו**, משמע שרק מפוזרות הרי אלו שלו

הא משלחפי שלחופי, חייב להכריז, פרש "משלחפי שלחופי" (רש"י)

אימא סיפא, עשויין כמגדלין, חייב להכריז, משמע שרק עשויין כמגדלין חייב להכריז

הא משלחפי שלחופי, הרי אלו שלו

סיכום הסתירה בדין של משלחפי שלחופי

	מה הדין במעות מפוזרות	מה הדין בעשויין כמגדלין	הסתירה: לפי זה מה הדין במשלחפי שלחופי
הרישא	הרי אלו שלו	*****	
הסיפא	*****	חייב להכריז	

מתרצת הגמ', **תנא** של הברייתא, **כל מה שאין עשויין כמגדלין, מפוזרות קרי להו**

סכס לפי זה, מה הדין אם מצא שלש מטבעות:

מפוזרות _____ משלחפי שלחופי _____ עשויין כמגדלין _____

סיכום שקו"ט של הגמ'

	מה הדין של		
	מעות מפוזרות	משלחפי שלחופי	עשויין כמגדלין
לפי הבנת הגמ' בקושיא		סתירה	
לפי התירוצ			

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

אמר רבי חנינא, לא שנו, שְׁמָהּ

אלא, כשהיו המטבעות של שלשה מלכים, אבל אם היו של מלך אחד, אינו חייב להכריז

ביאור דברי רבי חנינא לפי הבנת הגמ' בהוה אמינא

מה הדין בזה	פרש	
	(רש"י)	של שלשה מלכים
		של מלך אחד

מקשה הגמ', היכי דמי, באיזה אופן מיירי שהמטבעות מונחות

אי מיירי דעשויין כמגדלין (דהיינו שאין שוין ברחבן), א"כ אפילו של מלך אחד (שצורת שלשתן שוה) נמי

גם כן מה צריך להיות הדין

ומדוע

ואי דאין עשויין כמגדלין (דהיינו ששוין ברחבן), א"כ אפילו של שלשה מלכים (שאין צורותיהן שוות) נמי לא, שהרי אין

זה דרך הינוח, אלא דרך נפילה, ולכן מה צריך להיות הדין

הערה: עיין חידושים מהיוחסים לריטב"א שמפרש מדוע לא הוי סימן בזה שהיו של שלשה מלכים שונים.

ביאור קושית הגמ' על דברי ר' חנינא

הקושיא: מה צריך להיות הדין		מה הדין לפי ההוה אמינא בדברי רבי חנינא	
אי דאין עשויין כמגדלין	אי דעשויין כמגדלין		כשאין צורת שלשתן שווה (של שלשה מלכים)
			כשצורת שלשתן שווה (של מלך אחד)

מחמת קושיא זו אומרת הגמ' שכך הם דברי ר' חנינא

אלא, אי אתמר דברי ר' חנינא, הכי אתמר, לא שנו ששלש מטבעות זה על גב זה חייב להכריז

אלא כשהיו המטבעות של מלך אחד כעין שלשה מלכים (אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז)

באר: של מלך אחד (רש"י) כעין שלשה מלכים (שם)

והיכי דמי כעין שלשה מלכים

דעשויין כמגדלים, דהיינו רויחא תתאה, פרש

ומציעא עילויה, פרש וזוטא עילויה מציעא, פרש

משום דאמרינן, שבאופן כזה ודאי אנוחי אנוחיהו, ולכן מה הדין

אבל אם היו של מלך אחד, דהיינו דכולהו כי הדדי נינהו, במה כולם שוות (רש"י)

אף על גב דמנחי אהדדי זה על גב זה, הרי אלו שלו

משום שבאופן זה, אימר אתרמויי אתרמי ובהדי הדדי נפול (שאנו אומרים שבמקרה נפלו יחד) ולא הונחו על ידי הבעלים,

ולכן הם מתייאשים

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

סיכום דברי ר' חנינא לפי ההו"א והמסקנא

מדוע הרי אלו שלו	פרש	כתוב את דברי רבי חנינא	מדוע חייב להכריז	פרש	כתוב את דברי רבי חנינא	
****		אל	****		לא שלן אל	לפי ההו"א
		אל			לא שלן אל	לפי המסקנא

ור' יוחנן אמר, אפילו של מלך אחד (דהיינו שרחבן שוה), **נמי מכריז**

באיזה אופן מיירי שהמטבעות היו מונחים (רשי"י) _____
 ומדוע מכריז (שם) _____
 על מי בא ר' יוחנן לחלוק שמה הם סוברים. _____

סיכום דין המוצא שלשה מטבעות זה על גב זה

כשרחבן שווה		כשחלוקין ברוחבן		
ולכן מה הדין	האם זה דרך הינוח או דרך נפילה	ולכן מה הדין	האם זה דרך הינוח או דרך נפילה	
				לפי ר' יצחק מגדלאה ור' חנינא
				לפי ר' יוחנן

מקשה הגמ', **מאי מכריז**, אם תאמר **מנין**, שמה המוצא מכריז (רשי"י) _____
 ומה הסימן שהמאבד יתן (שם) _____
 אם כן, **מאי איריא** דוקא **תלתא** (שלשה מטבעות), **אפילו תרין נמי**, גם כן מה צריך להיות הדין _____
 ומדוע _____
אמר רבינא הטעם ש"שנים" לא הוי סימן, כיון ש**טבעא מכריז**, פרש (רשי"י) _____
 ומה הסימן שיתן המאבד _____
 ומדוע זו סיבה ש"שנים" לא הוי סימן (שם) _____

ביאור "שלשה מטבעות זה על גב זה" דמשנתנו

ומה הסימן שהמאבד נותן	אין יודעים שזה דרך הינוח ולא דרך נפילה	האם המטבעות שווין ברוחבן	
			לפי ר' יצחק מגדלאה ור' חנינא
			לפי ר' יוחנן

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

בעי ר' ירמיה, ר' ירמיה הסתפק מה הדין במקרה שמצא מטבעות שמונחים באחד מאופנים הבאים:

א. כשיר, מהו, ב. כשורה, מהו, ג. כחצובה, מהו, ד. כסולם, מהו

ביאור המקרים שבהם מסתפק ר' ירמיה

פרש על פי רש"י		ציור	
א.	כשיר		
ב.	כשורה		
ג.	כחצובה		
ד.	כסולם		

צדדי הספיקות: האם זה דרך הינוח, ומה הדין לפי צד זה _____

או שזה דרך נפילה, ומה הדין לפי צד זה _____

אומרת הגמ', פשוט מהא דרב נחמן, חדא מהספיקות של ר' ירמיה

דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא, כל שאילו מכניס קיסם ביניהן (בין המטבעות לקרקע) ונוטלם כולם בבת אחת,

חייב להכריז, איזו מהספיקות דר' ירמיה פשטה הגמ' מדברי רב נחמן (רש"י) _____

שמה הדין בזה _____

בעי רב אשי, במקרה שמצא מטבעות מונחות כאבני בית קוליס (שם של עבודה זרה)

בהמשך הגמ' תבאר איך נראים אבני בית קוליס

מהו, האם הוא דרך הינוח וחייב להכריז, או דרך נפילה והרי אלו שלו

תא שמע, דתניא, מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו, אבל אם היו מונחות כאבני בית קוליס, חייב להכריז

ומבאר הברייתא, ואלו הן אבני בית קוליס, אבן אחת מונחת מכאן, ואחת מונחת מכאן, ואחת על גביהן

באר איך מונחת האבן שעל גביהן (רש"י) _____

צייר כיצד נראים אבני בית קוליס _____

תוס' ד"ה כאבני בית קוליס (רשות)

מה השם של הע"ז, מרקוליס או קוליס _____ ומה הוא הלשון קוליס _____

וכיצד קראו לו חכמים _____ ומה פירושו _____

סכם, האם זה שם גנאי או שבח: קוליס _____ מרקוליס _____

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

תנו רבנן, המוצא סלע בשוק, ומצאו חבירו (וחבירו פגש אותו), ואמר לו, שלי היא

והסימן שהוא אומר, חדשה היא או נירונית היא או של מלך פלוני היא, פרש "נירונית" (רש"י)

לא אמר כלום, מדוע דברים אלו אינם סימן

ולא עוד, אלא אפילו אם היה שמו של המאבד כתוב עליה, שבשאר אבידות הוי סימן, במטבעות לא אמר כלום, לפי

שאינן סימן למטבע

משום דאמר (שיכול המוצא לומר), דלמא אפוקי אפקה, ומאיניש אחרינא נפל, פרש

סיכום הדינין היוצאים מברייתא ד"המוצא סלע בשוק וכו'"

נתן בה סימן	האם הוי סימן	ומדוע
חדשה היא, נירונית היא של מלך פלוני הוא		
שמו כתוב עליה	במטבע	
	בשאר אבידות	

סכס, מה הדין אם מצא מטבעות באופנים הבאים (חייב להכריז/ הרי אלו שלו/ לא איפשטא) :

שלש מטבעות זה על גב זה : כמגדלין

שווין ברוחבן, לפי ר' יצחק מגדלאה ור' חנינא ולפי ר' יוחנן

משלחפי שלחופי

כשיר כשורה כחצובה

כסולם כאבני בית קוליס

בבא מציעא דף כ"ה ע"ב

הקדמה: ששינו במשניות הקודמות, שיש מציאות שדינם שהן שלו ויש שדינם שחייבים להכריז, משנתנו באה ללמד שיש מציאות שדינם שהמוצא "לא יגע בהן".

מתנני' מצא אחר הגפה או אחר הגדר, גוזלות מקושרים, או שמצאם בשבילין שבשדות, הרי זה לא יגע בהן

פרש: "גפה" (רש"י) _____ גדר (רש"י) _____

מצא כלי באשפה, אם הכלי מכוסה, לא יגע בו דאין זו אבידה, מדוע לא הוי אבידה (רש"י) _____

אבל אם היה הכלי מגולה, שאז אינו משתמר, נוטל ומכריז, משום שברור שהבעלים לא הניחו שם, והוי אבידה.

סיכום דיני המשנה

מצא	מה הדין	והטעם
גוזלות מקושרים אחר הגפה או אחר הגדר או בשבילין שבשדות		יתבאר מ"א
כלי באשפה	מכוסה	
	מגולה	

גמ' שנינו במשנתנו, "מצא אחר הגפה או אחר הגדר, גוזלות מקושרים, או בשבילין שבשדות, הרי זה לא יגע בהן"

שואלת הגמ', מאי טעמא, שפ"ה _____

משיבה הגמ', משום דאמרין, הני גוזלות איניש אצנעיהו הכא, ואי שקיל להו המוצא, יגרום בזה הפסד לבעלים

שהרי לית להו למרייהו סימנא בגווייהו, ולכן הם לא יוכלו להוכיח שהגוזלות הם שלהם

הלכך, לשבקיניהו (להשאירם במקומם), עד דאתי מרייהו ושקיל להו

סכס, מדוע הבעלים יפסידו אם המוצא יטול אותם _____

ומה ירוויחו הבעלים בזה שיניחם המוצא במקומם _____

מקשה הגמ', ואמאי לא יגע בהן, להוי קשר שהגוזלות קשורות בו סימנא

לפי קושית הגמ' מה על המוצא לעשות _____

אמר רב אבא בר זבדא אמר רב, דמשנתנו לא איירי שמקושרים בחוט, אלא במקושרין בכנפיהן, דכולי עלמא הכי

מקטרי (קושרים) להו, פרש איך הם היו מקושרין (שיטמ"ק בשם הריצב"ש) _____

סכס, מדוע "במקושרין בכנפיהן" לא הוי סימן _____

עוד מקשה הגמ', ולהוי מקום שהיו הגוזלות מונחים שם סימן, האם השאלה לפי רבה או לפי רבא (דף כ"ב:). _____

מתרצת הגמ', אמר רב עוקבא בר חמא, דמשנתנו איירי במדדין ממקום למקום, ולכן אין הבעלים יודעים באיזה מקום נמצאו.

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

סיכום דין דמצא גוזלות מקושרין

מקושרין בכנפיהן		מקושרין בחוט		
והטעם	מה הדין	והטעם	מה הדין	
	לפי רבה			כשאינם מדדין
	לפי רבא			
				במדדין

מקשה הגמ', **אי** משנתנו איירי **במדדין**, הרי אפשר לומר **דמעלמא אתו** (שבאו ממקום אחר), **ומותרין**, והדין צריך להיות "הרי אלו שלו"

מדוע "מעלמא אתו" הוא סיבה שיהיה "הרי אלו שלו" (רש"י) _____

מתרצת הגמ', דכיון שאין אנו יודעים איך הגיעו לשם הגוזלות, **דאיכא למימר דמעלמא אתו**

ואיכא למימר דלא אתו מעלמא, אלא **איניש אצנעינהו**, מה הצד לומר כן (רש"י) _____

והוה ליה משום כך **ספק הינוח** בדבר שאין בו סימן

ואמר רב אבא בר זבדא אמר רב, כל ספק הינוח, לכתחילה לא יטול, מדוע (רש"י) _____

איזה רווח יכול לצאת לבעלים אם הוא יניח במקומו (שם) _____

ואם עבר **ונטל, לא יחזיר** למי שבא ואומר שלי הוא, מדוע (רש"י) _____

אלא מה יעשה בהן _____

סיכום קושית הגמ' "אי במדדין וכו'" והתירוץ:

הגמ' מוקי משנתנו "גוזלות מקושרין" כשהם מקושרין בכנפיהן, ובמדדין

שמה הדין בהם _____

לפי הבנת הגמ' בקושיא, מה צריך להיות הדין _____

ומדוע _____

מתרצת הגמ' שהטעם שלא יגע בהם הוא משום הדין של רב אבא בר זבדא

שמה הוא אומר _____

ומדוע כאן הוי ספק הינוח _____

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

שנינו במשנתנו, "מצא כלי באשפה, מכוסה לא יגע בו, מגולה נוטל ומכריז"

מקשה הגמ', **ורמינהו** מהא דתני בברייתא, **מצא כלי טמון באשפה, נוטל ומכריז**

והטעם הוא, משום **שכן דרך אשפה לפנות**, מדוע זו סיבה שנוטל ומכריז (רשיי)

סיכום הסתירה, "מצא כלי טמון באשפה" מה הדין:

השנוי במשנתנו _____ השנוי בברייתא _____

אמר רב זבד, לא קשיא, שהמשנה והברייתא מדברים במקרים שונים

הא (משנתנו), מיירי **בכובי וכסי** (קנקנים וכוסות), **הא** (הברייתא), מיירי **בסכיני והמניק** (סכינים ומזלגות)

ומבאר הגמ', **בכובי וכסי** לא הוי אבידה, ולכן **לא יגע**, מדוע לא הוי אבידה (רשיי)

בסכיני והמניק הוי אבידה, ולכן **נוטל ומכריז**, מדוע הוי אבידה (רשיי)

סיכום התירוץ של רב זבד

	באלו כלים מיירי	האם הם כלים גדולים או קטנים	האם הם טמונים שם מדעת או שלא מדעת	ולכן מה הדין
במשנתנו "לא יגע בו"				
בברייתא "נוטל ומכריז"				

רב פפא אמר, הא והא (גם המשנה וגם הברייתא) **איירי בכובי וכסי, ולא קשיא** הסתירה בין המשנה לברייתא

כאן, באשפה העשויה לפנות, ולכן מה הדין _____ איפה מיירי כן _____

כאן, באשפה שאינה עשויה לפנות, ולכן מה הדין _____ איפה מיירי כן _____

מקשה הגמ' על התירוץ של רב פפא

מאחר והברייתא מיירי **באשפה העשויה לפנות**, הרי **אבידה מדעת** הבעלים היא

מדוע היא אבידה מדעת (רשיי)

וא"כ מה צריך להיות הדין _____

ומה הדין דתני בברייתא _____

מתרצת הגמ', **אלא** הברייתא איירי **באשפה שאינה עשויה לפנות** מיד, אלא לאחר זמן, **ונמלך עליה** בעל האשפה אחר כך

לפנותה מיד, מדוע זו סיבה דלא הוי אבידה מדעת _____

ומדוע נוטל ומכריז, הרי הבעלים הניח את הכלים שם מדעתו _____

סיכום התירוצים של רב זבד ורב פפא

	באלו כלים מיירי		באיזו אשפה מיירי	
	המשנה	הברייתא	המשנה	הברייתא
לפי רב זבד				
לפי רב פפא				

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א - כ"ה ע"ב

מקשה הגמ', בשלמא לרב פפא, היינו דקתני בברייתא, שהטעם שהוא נוטל ומכריז "שכן דרך אשפה לפנות"

מה הפירוש של "שכן דרך אשפה לפנות" לפי דבריו (רש"י) _____

אלא לרב זביד, שלפי דבריו באיזה כלים איירי הברייתא _____

ומדוע נוטל ומכריז _____

א"כ מאי "שכן דרך אשפה לפנות", הרי גם אם אין דרך אשפה לפנות מה צריך להיות הדין _____

מדוע _____

מתרצת הגמ', שלרב זביד "שכן דרך אשפה לפנות" הכוונה היא

שכן דרך אשפה, לפנות לה (שמפנים אליה) כלים קטנים שלא מדעת

דהיינו "שכן דרך אשפה לפנות" אין הכוונה שהרגילות לפנות את האשפה, אלא הכוונה שכן הדרך לפנות כלים קטנים לאשפה,

סכס, מה הפירוש של "שכן דרך אשפה לפנות":

לפי רב זביד _____ לפי רב פפא _____

סיכום ישוב הסתירה

משתנו "לא יגע בו"		הברייתא "נוטל ומכריז"	
איך מיירי	מדוע זו סיבה שלא יגע בו	איך מיירי	מדוע זו סיבה שנוטל ומכריז

סיכום הדינים היוצאים מסוגייתנו לגבי מצא כלים באשפה

מצא כלים		מה הדין לא יגע בהם/נוטל ומכריז/הרי אלו שלו	והטעם
באשפה שאינה עשויה לפנות	מגולים		
	מכוסים	כלים גדולים	
		כלים קטנים	
באשפה העשויה לפנות			
באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה			

באיזה מהמקרים הנ"ל איירי כלים מכוסים דמשנתנו:

לפי רב זביד ורב פפא _____

ובאיזה מקרה איירי הברייתא:

לפי רב זביד _____ לפי רב פפא _____

בס"ד

בבא מציעא דף כ"ה ע"ב - כ"ז ע"ב

מתנני' מצא מצאה בגל, פרש (רש"י) _____
ובכותל ישן, פירוש, או שמצא בחור שבכותל ישן, **הרי אלו שלו**, ובגמ' מפרש טעמא
אבל אם **מצא** בחור **שבכותל חדש**, מה שנמצא **מחציו** של עובי הכותל **ולחוץ** (לצד רשות הרבים), הרי אלו **שלו**, שאנו
אומרים שלא הונחה שם על ידי בעל הבית, אלא **מי הניחה שם** (רש"י) _____
ומדוע לא אמרינן שלא יגע בה, ויבואו הבעלים אח"כ ויטלנה (שם) _____
ומה שנמצא **מחציו** של עובי הכותל **ולפנים** (לצד הבית), הרי היא **של בעה"ב**, שאנו אומרים שבעה"ב הניחם שם.
אם היה משכירו (את הבית) **לאחרים**, **אפילו** אם מצאה **בתוך הבית**, **הרי אלו שלו**
מדוע (רש"י) _____

סיכום הדינים דמשנתנו

מציא	הדין	והטעם
בגל ובכותל ישן		יתבאר גל'
בכותל חדש	מחציו ולחוץ	
	מחציו ולפנים	
בבית שהיה משכירו לאחרים		

גמ' **תנא** בברייתא, שהטעם ש"הרי אלו שלו"

הוא **מפני שיכול לומר לו, *של אמוריים הן**, מי יכול לומר כן למי _____
איזה מקרה דמשנתנו באה הברייתא לבאר (רש"י) _____
מקשה הגמ', **אטו** (האם רק) **אמוריים מצנעי**, ואילו **ישראל לא מצנעי**
האם קושיית הגמ' היא על מה שנמצא מחציו ולפנים או מחציו ולחוץ (רש"י) _____
שמה צריך להיות הדין בזה (שם) _____ ומדוע (שם) _____
מתרצת הגמ', **לא צריכא** לומר שהרי אלו שלו, אלא במקרה **דשתיק טפי**, פרש (רש"י) _____
ומדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלו" (שם) _____

סיכום דין ד"מצא בגל ובכותל ישן מחציו ולפנים"

	למי שייך האבידה	ומדוע
דשתיק טפי		
דשתיק מעט		

*והוא הדין לשאר האומות, הטעם שנקט התנא אמוריים, הוא משום שהוא היה בארץ ישראל, ששם היו דרים אמוריים.

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"ב - כ"ז ע"ב

שנינו במשנתנו, "מצא בכותל חדש, מחציו ולחוץ הרי אלו שלו, מחציו ולפנים של בעל הבית"

אמר רב אשי, סכינא הנמצא בחור שבכותל חדש, הולכים בתר קתא (הידית), וכיסא (כיס של מעות), הולכים בתר שנציה (רצועות שבהם סוגרים את הכיס), מדוע הולכים בתר קתא ושנציה (רשי"י)

סיכום דין המוצא סכין וכיס בחור שבכותל חדש

כשהקתא או שנציה	אמרינן שמי הניחו שם	ולכן למי זה שייך
פונה לצד הבית		
פונה לצד רשות הרבים		

מקשה הגמ', ואלא מתניתין דקתני, מחציו ולחוץ שלו, מחציו ולפנים של בעל הבית,

לפי רב אשי קשה, מדוע אומרת המשנה שהולכים בתר מקום שנמצא החפץ

ולחזי (ונראה) באיזה אופן הם מונחים, אי קתא לגאון, אי קתא לבר, אי שנציה לגאון, אי שנציה לבר

פרש "לגאון" שאז למי הוא שייך לפי רב אשי

פרש "לבר" שאז למי הוא שייך לפי רב אשי

ביאור הקושיא: מצא בכותל חדש, האם הולכים לפי המקום שבו מונח החפץ, או לפי האופן איך הוא מונח שם:

לפי מה שלמדנו במשנה ולפי מה שאמר רב אשי

סיכום הקושיא על דברי רב אשי

מצא סכין או כיס בחור שבכותל	מה הדין לפי מה דתני במשנתנו	ומה צריך להיות הדין לפי רב אשי
מחציו ולפנים וקתא לבר		
מחציו ולחוץ וקתא לגאון		

מתרצת הגמ', דמתניתין מיירי באודרא ונסכא, פרש: "אודרא" (רשי"י) "נסכא" (רשי"י)

באר את התירוץ

סיכום התירוץ

	מה מצא	האם אופן הנחתם מוכיח מי הניחם שם	ואיך אפשר לדעת מי הניחם שם
במשנתנו			
בדברי רב אשי			

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"ב - כ"ז ע"ב

תנא בברייתא, אם היה רוחב הכותל ממולא מהן (מהחפץ המונח שם)

הדין הוא שחולקין, מי ומי חולקין _____

מקשה הגמ', פשיטא שחולקים, דכיון דיש ספק למי שייכת האבידה, הוי כאילו עומד בחזקת שניהם (ע"פ הריטב"א)

מתרצת הגמ', לא צריכא הברייתא ללמדנו שחולקין, אלא במקרה דמשפּע החור שבכותל בחד גיסא (בצד אחד)

מהו דתימא שבתחילה היה החפץ בצד הגבוה, ואח"כ אשתפוכי אשתפוך לצד הנמוך

אם נאמר אשתפוכי אשתפוך, למי שייך החפץ שבכותל:

אם הצד הגבוה היה בצד של רה"ר _____ אם היה בצד הבית _____

קא משמע לן, מי משמיע לנו _____

ומה הוא משמיע לנו _____

בס"ד

בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

שנינו במשנתנו, "אם היה בעה"ב משכירו לאחרים, אפילו מצא בתוך הבית, הרי אלו שלו"

מקשה הגמ', ואמאי הם שלו, ליזיל בתר בתרא, שנאמר שהיא שייכת לשוכר האחרון ששכר את הבית

שהרי מי לא תנן במסכת שקלים, מעות שנמצאו לפני סוחר בהמה בירושלים, לעולם הן של מעות מעשר

באר כוונת התנא "לעולם" (רש"י) _____ לאיזה מעשר הכוונה _____

ומדוע אנו אומרים שהמעות הן של מעשר שני (רש"י) _____

שאלות רשות: המעות שביד הסוחרים, האם הן חולין או של מעשר _____

מדוע _____

א"כ מדוע לעולם מעשר, הרי אפשר שנפלו מן הסוחרים וכבר נתחללו (תוס') _____

אבל אם נמצאו מעות **בהר הבית**, אנו אומרים שהן **חולין**, האם הדין כן אפילו אם מצאו בשעת הרגל (רש"י) _____

מה הן רוב המעות באותו זמן _____

וא"כ מדוע אנו תולין שמעות אלו הן של חולין (שם) _____

ובירושלים, באלו מקומות הכוונה (רש"י) _____

אם נמצאו **בשאר ימות השנה** (שלא בשעת הרגל), הן של **חולין**, מדוע (רש"י) _____

אבל אם נמצאו **בשעת הרגל**, **הכל של מעשר**, מדוע (רש"י) _____

ואמר ר' שמעיה בר זעירא, מאי טעמא, שְׁפִיחָה (רש"י) _____

מדוע שלא יהיה הדין כן (שם) _____

הואיל ושוקי ירושלים עשויין להתכבד (שהדרך לטאטא אותם) **בכל יום** מפני הטיט

מדוע זו סיבה שבשעת הרגל המעות מעשר (רש"י) _____

האם גם בהר הבית היו מכבדים בכל יום (שם) _____

מדוע לא היה צריך לכבד שם (שם) 1. _____ 2. _____

ביאור ההבדל בין מעות שנמצאו בהר הבית לנמצאו בשוקי ירושלים

ולכן מה דין מעות שנמצאו בשעת הרגל (שרוב המעות הן של מעשר)	ולכן מעות שנמצאו שם האם תולין שהן מאותו יום או קודם לכן	האם היו מכבדים בכל יום	
			בהר הבית
			בשוקי ירושלים

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

סיכום דין מעות שנמצאו בירושלים

מעות שנמצאו	האם אנו תולין שהמעות הן של חולין או של מעשר	מדוע
לפני סוחרי בהמה		
בהר הבית		
בשאר שווקים שבירושלים	בשעת הרגל	
	בשאר ימות השנה	

הגמ' מסיימת את הקושיא מהמשנה במסכת שקלים

אלמא, שבמקום העשוי להתכבד, **אמרינן קמאי קמאי** (המעות הראשונים) **אזלו** (הלכו)

והני מעות שנמצאו עכשיו, **אחריני נינהו**, שרק עכשיו הן נפלו, **מאיזה דין במשנה רואים כן** _____
הכא נמי, היכן _____

נימא **קמא קמא** (מה שהשאירו השוכרים הראשונים) **אזל**, מה הסברא לומר כן (רש"י) _____

והני חפצים שנמצאו עכשיו, **דבתרא הוא** (השוכר האחרון)

סכס, מצא אבידה בתוך בית שהיה משכירו לאחרים:

למי היא שייכת לפי התנא דמשנתנו _____

ולמי היא צריכה להיות שייכת לפי קושית הגמ' _____

ומדוע _____

אמר ר"ל משום בר קפרא לתרץ הקושיא, דמשנתנו איירי **כגון שעשאו** בעל הבית את ביתו, **פונדק לשלשה ישראל** יחד

ומדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלו" (רש"י) _____

ומה הדין אם השכירו שלושה נכרים (שם) _____

פרש מה זה "פונדק" (רש"י) _____

הקדמה להבנת המשך הגמ': לעיל בדף כ"ד. למדנו שר"ש בן אלעזר אמר, כל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו, והגמ'

הסתפקה האם אמר כן גם ברוב ישראל, והאם הלכה כמותו.

מקשה הגמ', אם משנתנו איירי שעשאו פונדק לשלשה ישראל, **שמע מינה שהלכה כר' שמעון בן אלעזר**, **אפילו ברוב**

ישראל, א"כ מדוע לא פשטה זאת הגמ' לעיל ממשנתנו.

לכן מתרץ רב מנשיא בר יעקב את הקושיא "ליזיל בתר בתרא" באופן אחר

אלא אמר רב מנשיא בר יעקב, דמשנתנו מיירי **כגון שעשאו** בעל הבית לביתו, **פונדק לשלשה עובדי כוכבים**

מדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלו" _____

והאם הם שלו גם אם עשאו פונדק לנכרי אחד, כשהוא אחרון (רש"י) _____

א"כ מדוע נקט רב מנשיא "שלשה" (שם) _____

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

רב נחמן אמר בשם **רבה בר אבוא**, **אפילו תימא** שמשנתנו איירי שהשכיר ביתו **לשלשה ישראל**, ובכל זאת לא תפשוט מזה שהלכה כרבי שמעון בן אלעזר אפילו ברוב ישראל

ביאור מדוע אין לפשוט

פרש	
	מאי טעמא
	ההוא דנפל מיניה מיאש, מימר אמר, מכדי, איניש אחרינא לא הוי בהדי, אלא הני
	אמרי קמייהו כמה זמני, ליהדרו לי, ולא הדרו לי
	והשתא ליהדרו (בלשון תמיה)
	אי דעתייהו לאהדורה, אהדרו ניהלי
	והאי דלא אהדרו לי, בדעתייהו למיגזליה

סיכום דברי רב נחמן:

מה הדין כשעשאו פונדק לשלשה ישראל _____
האם אפשר להוכיח מזה שברוב ישראל הרי אלו שלו (רש"י) _____
שהרי כשעשאו פונדק לשלשה ישראל הוא מתייאש, מדוע (שם) _____
משא"כ במקום שהרבים מצויין אפשר לומר דאינו מתייאש, מדוע (שם) _____

סיכום התירוצים על הקושיא "ליזיל בתר בתרא"

מה קשה על זה	ומדוע הרי אלו שלו	למי עשאו פונדק	
	לפי הבנת הגמ' כפשוטו		לפי ריש לקיש משום בר קפרא
*****			לפי רב מנשיא
*****			לפי רב נחמן בביאור דברי בר קפרא

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

ואזדא רב נחמן לטעמיה (לשיטתו), שסובר שכשיש שני אנשים יחד עם בעל האבידה, הרי הוא מתייחס מיד

דאמר רב נחמן, ראה סלע שנפל משנים, חייב להחזיר

פרש "שנפל משנים"

מאי טעמא חייב להחזיר, משום דההוא דנפל מיניה לא מיאש, האם הכוונה שאינו מתייחס כלל

אלא מה הכוונה (רש"י)

והטעם שאינו מתייחס מיד, משום דמימר אמר לעצמו, מכדי, איניש אחריני לא הוי בהדאי כשנפל הסלע, אלא האי

(השני שהלך עימי), נקיטנא ליה (אתפוס אותו) ואמינא ליה, אנת הוא דשקלתיה

איך יכול המאבד להכריח את השני להודות (שם)

לאחר שהשני ישבע שלא נטל את המטבע, האם המאבד יתייחס

וא"כ מדוע המוצא חייב להחזיר (שם)

אבל בשלשה אנשים, שנפל סלע מאחד מהם, אינו חייב להחזיר

מאי טעמא, משום דההוא דנפל מיניה ודאי מיאש, והטעם שמתייחס מיד, משום דמימר אמר, מכדי תרי הוו בהדאי,

אי נקיטנא להאי, אמר לא שקלתיה, ואי נקיטנא להאי, אמר לא שקלתיה

ומדוע א"א לומר גם בשלשה, שיכריח אותם להודות, על ידי שבועת היסת (רש"י)

סיכום ההבדלים בין סלע שנפל משנים לנפל משלשה

	כמה אנשים היו ביחד עם המאבד	האם יכול המאבד לחייבו / לחייבם שבועת היסת	וא"כ האם הוא מתייחס כשנודע לו שנפל ממנו	ולכן האם המוצא חייב להחזיר או לא
כשנפל משנים				
כשנפל משלשה				

סכם, אלו שני דברים אמר רב נחמן שדומים זה לזה:

א.

ב.

במה הם דומים

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

אמר רבא (לפרש את דברי רב נחמן, ע"פ הריטב"א) **האי דאמרת** לגבי סלע שנפל, שבשלשה אינו חייב להחזיר

לא אמרן, אלא במקרה **דלית ביה** בסלע **שוה פרוטה לכל חד וחד** מהשלשה

אלא כמה היה הסלע שוה _____

אבל אית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד, שכמה היה שוה _____

חייב להחזיר אפילו כשנפל משלשה, **מאי טעמא, אימור** (אפשר לומר) **שותפי ניהו** בסלע זה, **ולא מיאשו**

באר מדוע אינם מתייאשים (רש"י) _____

אלא מה האובד חושב שמדוע השותף עדיין לא החזירו לו (שם) _____

ומדוע חייב להחזיר, הרי כשרואה שאינו מחזירו, מתייאש (שם) _____

הערה: הרי מימרא זו רבא אמרה, והוא סובר שיאוש שלא מדעת הוי יאוש.

סיכום דברי רבא

סלע שנפל משלשה	האם חייב להחזיר	ומדוע (רש"י)
אם יש בו שוה פרוטה לכל אחד מהם		
אם אין בו שוה פרוטה לכל אחד מהם	על הצד שהם שותפין	
	על הצד שאינם שותפין	

איכא דאמרי, אמר רבא לגבי סלע שנפל משלשה, **אף על גב דלית ביה אלא שוה שתי פרוטות, חייב להחזיר**

מאי טעמא, אימור שותפי ניהו, ואין האחד חושד את חבריו שיגנוב ממנו את חלקו, ולכן אינו מתייאשים מיד

וחד מנייהו, אחולי אחליה למנתיה (לחלקו) **גבי חבריה**

לפי זה לכמה מהם יש חלק בסלע _____ וכמה יש לכל אחד מהם _____

סיכום הדין בראה סלע שנפל משלשה

אם היה שוה	האם חייב להחזיר	הטעם
שלוש פרוטות		
שתי פרוטות		לל"ק דרבא
		לל"ב דרבא
פרוטה אחת		

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

הקדמה: בפרשת השבת אבידה יש מצות עשה ומצות לא תעשה:

א. מצות עשה להשיבה, שנאמר "הָשִׁב תְּשִׁיבִם אֶחֶיךָ".

ב. מצות לא תעשה אם ראה אבידה ונתעלם ממנה, שנאמר "לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם".

ויש פרשה נוספת של "לא תגזל".

ורבא בא לומר, שיש מקרה שהוא עובר על כולם, ויש מקרים שהוא עובר רק על חלק מהם.

ואמר רבא, ראה סלע שנפלה מחבירו

אם המוצא **נטלה לפני יאוש, על מנת לגזלה**, איך יתכן שנטלה אדם לפני יאוש, הרי אדם עשוי למשמש בכיסו כל שעה (רש"י)

הרי הוא **עובר בכולן**, דהיינו שהוא עובר על כל המצוות דלהלן

עובר: א. **משום "לא תגזל"** ב. **ומשום מצות "הָשִׁב תְּשִׁיבִם"** ג. **ומשום "לא תוכל להתעלם"** כיון שאין דעתו להחזירה,

הרי התעלם מהשבתה

ואע"ג דחזרה (החזירה לבעלים) לאחר יאוש, לא תיקן את העבירה שעשה

אלא **מתנה הוא דיהיב ליה, ואיסורא דעבד עבד**, על איזה איסור הכוונה (תוס')

סכס, על מה הוא עבר בתחילה כשנטלה על מנת לגזלה:

א. _____ ב. _____ ג. _____

ואם **נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה, ולאחר יאוש חזר בו ונתכוין לגזלה**

הרי הוא **עובר רק משום מצות "הָשִׁב תְּשִׁיבִם"**

מדוע אינו עובר על: "לא תגזל" (רש"י) _____

"לא תוכל להתעלם" (שם) _____

אם **המתין לה** (לאבידה, דהיינו שלא נטלה) **עד לאחר שנתיאשו הבעלים, ונטלה אחר כך לעצמו, אינו עובר אלא משום**

"לא תוכל להתעלם" בלבד, שהרי העלים עיניו מלהשיבה

מדוע אינו עובר על: "לא תגזל" _____

"הָשִׁב תְּשִׁיבִם" _____

סיכום על מה הוא עובר במקרים הבאים

האם הוא עובר על				
"לא תוכל להתעלם"	"השב תשיבם"	"לא תגזול"		
			על מנת לגזלה	כשנטלה לפני יאוש
			על מנת להחזירה ולאחר יאוש נתכוין לגזלה	
			המתין לה עד שנתיאשו הבעלים, ונטלה	

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

אמר רבא, האי מאן דחזי דנפל זוזי מחבריה בי חלתא, פרש "בי חלתא" (רש"י) _____
ואשכחיה אדם אחר, ושקליה, לא מחייב לאהדורי ליה
מאי טעמא, משום דההוא דנפל מיניה מיאש הוא, מכיוון שנפל המטבע בתוך החול, הוא סובר שלא ימצא אותו
ואף על גב דחזייה דאייתי ארבלא (כברה) וקא מרביל, מי ראה את מי _____
ומה הוא ראה _____
מה היה אפשר להוכיח מזה _____
מכל מקום, אין ראי' שאינו מתייאש
משום דמימר אמר המאבד, כי היכי דנפול מינאי ידי, הכי נפול מאיניש אחריני, ומשכחנא מידי
פרש _____

בבא מציעא דף כ"ז ע"ב - כ"ז

שולחנות

**מקום
ישיבת השולחני**

המקום שבין הכסא לשולחני

הכסא - השולחן

לפני שולחני
המקום של הבאים להחליף

חנות

התיבה

המקום שבין התיבה לחנוני

**מקום
ישיבת החנוני**

מצא בחנות
המקום של הבאים לקנות

מתנני' **מצא** אבידה **בחנות**, האם מיירי כשיש בה סימן או לא (רש"י) _____

הרי אלו שלו*, משום דההוא דנפל מיניה מתיאש _____

אבל אם מצא את האבידה **בין התיבה לחנוני**, פרש מה היא "התיבה" (רש"י) _____

הרי אלו **של חנוני**, מדוע (שם) _____

מצא מעות **לפני שולחני**, פרש מה הוא "שולחני" (רש"י) _____

הרי אלו שלו, מדוע (רש"י) _____

אבל אם מצא מעות **בין הכסא ולשולחני**, דהיינו בין השולחן לשולחני (התנא נקט "כסא" משום שהשולחן היה מונח על כסא) _____

הרי אלו של שולחני, משום שודאי מן השולחני נפל, שהרי רק הוא משתמש שם. _____

סיכום דיני המשנה עד כאן

מצא	של מי האבידה/המעות	ומדוע
בחנות		
בין התיבה ולחנוני		
לפני שולחני		
בין הכסא ולשולחני		

* כתב הרא"ש שמה שאין חצירו של החנוני קונה עבורו, הוא משום דלא סמכא דעתיה הואיל ורבים נכנסים ויצאים שם.

בבא מציעא דף כ"ז ע"ב - כ"ז ע"א

המשך המשנה

הלוקח (הקונה) **פירות מחבירו, או ששילח לו חבירו פירות, ומצא בהן (בין הפירות) מעות, הרי אלו שלו**, בגמ' יתבאר

מדוע אינו של בעל הבית או של השולח

אבל **אם היו המעות צרורין, פרש "צרורין"** _____

נוטל ומכריז כיון שיש בהן סימן, מה הסימן שיש בהן (רש"י) _____

סכס, הלוקח פירות מחבירו ומצא בהן מעות :

באיזה אופן הרי אלו שלו _____

ובאיזה אופן נוטל ומכריז _____

גמ' אמר ר' אלעזר, הא דתני במשנתנו "לפני שולחני, הרי אלו שלו" לאו דוקא שמצא על הקרקע שלפני השולחני

אלא **אפילו** אם מצא את המעות **מונחים על גבי השולחן**, גם כן מה הדין _____

מקשה הגמ', **תנן** במשנתנו, מצא מעות **לפני שולחני, הרי אלו שלו**

מה המשמעות של "**לפני שולחני**" (רש"י) _____

משמע מזה **הא על גבי שולחן**, הרי הם **דשולחני**

סיכום הקושיא, מה הדין אם מצא מעות על גבי השולחן :

לפי הדיוק ממשנתנו _____ ומה אמר ר' אלעזר _____

דוחה הגמ', שאין להקשות ממשנתנו, שהרי **אימא סיפא**, מצא מעות **בין הכסא ולשולחני**, הרי אלו של **שולחני**

משמע מזה **הא על גבי שולחן**, הרי אלו של **שולחן**

אלא מהא ליכא למשמע מינה, פירוש, שממשנתנו אין להוכיח מה הדין במעות שנמצאו על גבי שולחן

הערה: עיין רש"י שבת קכ"א. ד"ה אלא, שמפרש את הגמ' שם שאין סתירה בין הרישא לסיפא, וזה לשונו "דודאי מתניתין לאו כולה דוקא, אלא חדא מינייהו דוקא רישא או סיפא, ותנא אידך אטו ההיא, ולא ידעינן הי מינייהו דוקא דנגמר מיניה".

סיכום מדוע אין ראי' ממשנתנו

מה משמע מזה כשמצא על השולחן	מה הדין בזה	באיזה מקום מצא את המעות	
			ברישא
			בסיפא

סכס, מה אמר ר' אלעזר בדין מעות שנמצאו על השולחן _____

והאם אפשר להוכיח ממשנתנו מה הדין בזה _____

ומדוע _____

בבא מציעא דף כ"ז ע"ב - כ"ז ע"א

שואלת הגמ', ור' אלעזר, הא מנא ליה, איזה דין _____

אמר רבא, מתניתין קשיתה, (משנתנו הוקשתה לו) שאם נאמר שכשהמעות היו מונחים ע"ג השולחן, הרי אלו של שולחני

אם כן, מאי אריא דתני "בין הכסא לשולחני הרי אלו של שולחני"

ליתני, שאם מצא על גבי השולחן, שמה הדין (רש"י) _____

ואיך נדע שבין הכסא לשולחני, הרי אלו של שולחני (שם) _____

ומדלא קתני הכי, משמע שמה הדין אם מצא ע"ג השולחן _____

הערה: צ"ע איך הוכיח ר' אלעזר מסיפא, והרי הגמ' אמרה "מהכא ליכא למשמע מינה", עיין מהרש"א ותורת חיים.

אי נמי שהקשה לו, שאם נאמר שעל גבי השולחן הרי אלו של שולחני, מדוע שנה התנא בסיפא "לפני שולחני הרי אלו שלו"

ליתני מצא בשולחנות (בחנות של שולחני), הרי אלו שלו, כדקתני רישא, "מצא בחנות הרי אלו שלו"

אילו שנה התנא "מצא בשולחנות" מה היה הדין לגבי המעות שעל גבי השולחן _____

ועכשיו ששינה התנא מהרישא, ושנה "לפני שולחני", משמע שאפילו ע"ג השולחן, של מי המעות _____

אלא שמע מינה, אפילו מונחין ע"ג שולחן, הרי אלו שלו

סכס, איך נפרש "לפני השולחני":

לפי משמעות המשנה כפשוטו (רש"י ד"ה לפני) _____

ולפי מה שמדייקת הגמ' ממה שלא שנה "מצא בשולחנות" _____

ביאור המקור לדברי ר' אלעזר שאפילו על גבי השולחן הרי אלו שלו

	מאלו מילים במשנה הראי'	אם היה הדין שעל השולחן של שולחני איך היה לתנא למיתני	ואם היה תני כן, מה היה הדין אם מצאן על גבי השולחן	ומדלא תני הכי מה הדין אם מצאן על גבי השולחן
ראי' א'				
ראי' ב'				

בבא מציעא דף כ"ז ע"ב - כ"ז ע"א

שנינו במשנתנו, "הלוקח פירות מחבירו וכו'"

אמר ריש לקיש משום ר' ינאי, לא שנו, שְׁמָה

אלא בלוקח מן התגר, פרש מהו "תגר"

אבל בלוקח מבעל הבית, חייב להחזיר לו את המעות

סיכום דין הלוקח פירות מחבירו ומצא בהן מעות

ולכן מה הדין של המעות	ומדוע	האם זו סיבה שבעל המעות מתיאש	האם הפירות הם משלו או משל אחרים	
				תגר
	(שם)	(שם)	(רש"י)	
				בעל הבית

וכן תני תנא (חכם השונה ברייתות) קמיה דרב נחמן, לא שנו שהרי אלו שלו, אלא בלוקח מן התגר, אבל בלוקח מבעל הבית, חייב להחזיר

אמר ליה רב נחמן למי ששנה את הברייתא, וכי בעל הבית בעצמו דָּשָׁן (דש את התבואה), הלא פועלים הרבה דשו אותה

ולכן מה צריך להיות הדין גם בלוקח מבעל הבית

ומדוע

אמר ליה מי ששנה את הברייתא קמיה דרב נחמן, האם איסמיה, פרש (רש"י).

אמר ליה רב נחמן, לא, אינך צריך להסיר ברייתא זו מגירסתך

ובכדי להבין את הברייתא, תתרגם מתניתך (את הברייתא) דמיירי שדשן ע"י עבדו ושפחתו הכנענים

ולכן מה הדין המעות.

סיכום דין הלוקח פירות מבעל הבית ומצא בהן מעות

ומדוע	מה הדין	
		כשדשן ע"י פועלים ישראלים
		כשדשן ע"י עבדיו הכנענים